

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Pedagogiky a psychologie
Studijní program: Specializace v pedagogice
Studijní obor (kombinace): Učitelství odborných předmětů

Návrh projektového vyučování na střední oděvní škole

Proposal of project learning program for secondary school of clothing

Bakalářská práce: 11-FP-KPP- 45

Autor:

Jana Richterová

Podpis:

Adresa:

Pasecký Žleb 5

78397 Paseka

Vedoucí práce:

Mgr. Alexandra Hochmanová

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
65	7	1	1	9	4

V Liberci dne:

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jana RICHTEROVÁ**
Osobní číslo: **P09001287**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství odborných předmětů**
Název tématu: **Návrh projektového vyučování na střední oděvní škole**
Zadávající katedra: **Katedra pedagogiky a psychologie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem Bakalářské práce je vytvořit návrh projektového vyučování pro Střední průmyslovou školu oděvní v Prostějově.

Požadavky:

- pro účely teoretické i praktické části BP vyhledat a prostudovat příslušnou literaturu
- v teoretické části vymezit pojmy projektové vyučování
- v praktické části provést průzkum potřeb a názorů mezi pedagogy a studenty střední průmyslové školy oděvní za použití metody rozhovoru a dotazníku vlastní konstrukce

Metody:

- rozhovor, dotazník

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

1. Kratochvílová, J.: Teorie a praxe projektové výuky. Brno : Masarykova univerzita, 2006
2. Tomková, A. a kolektiv.: Učíme v projektech. Praha : Portál, 2009
3. Andrejsková, J.: Efektivní metody a formy výuky pedagogů na středních školách. Hradec Králové : Fakulta informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové, 2009
4. Horák, J.: Tvořivost ve vyučování. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2009
5. Pash, M.: Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině. Praha: Portál 2005
6. Kasíková, H.: Kooperativní učení, kooperativní škola. Praha: Portál 1997
7. Švaříček, R.;Šedová, K.: Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Alexandra Hochmanová
Katedra pedagogiky a psychologie

Datum zadání bakalářské práce: 13. května 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 27. dubna 2012

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.
vedoucí katedry

dne

23-05-2011

Čestné prohlášení

Název práce: Návrh projektového vyučování na střední oděvní škole
Jméno a příjmení autora: Jana Richterová
Osobní číslo: P09001287

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 13. 12. 2012

vlastnoruční podpis

Poděkování

Chtěla bych vyjádřit poděkování za konzultaci mé diplomové práce Mgr. Alexandře Hochmanové, za cenné rady, připomínky a ochotu při konzultaci obsahové stránky této bakalářské práce.

V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za psychickou i materiální podporu jak při vypracovávání mé práce, tak při studiu.

Abstrakt:

Obsahem této práce je návrh vlastního projektového vyučování na střední škole. Teoretická část práce se zabývá vymezením pojmu projektového vyučování, jeho historií i současností, přednostmi a úskalí. Dále přibližuje metodiku výuky a jejich funkci. Nastiňuje také současný stav na Střední škole designu a módy v Prostějově, jejich zaměření do budoucna a hlavní cíle školního programu.

Výzkumná část byla provedena pro zjištění současného stavu využívání projektového vyučování na střední oděvní škole, dále pro zjištění spokojenosti studentů s vedením a organizací školy a to pomocí dvou metod, dotazníku a rozhovoru. Výsledky výzkumu jsou v práci okomentovány a pro názornější představu zpracovány do grafů.

Na základě teoretických poznatků a výsledků výzkumného šetření byl sestaven návrh projektu zaměřený na rozvoj projektového vyučování na konkrétní střední škole. Tento projekt popisuje plán výuky pro jednotlivé předměty na každý měsíc a je určen pro všechny studenty jednotlivých oborů po dobu studia na střední škole.

Abstract:

The subject of this work is proposal own project teaching in high school. Theoretical part deals with definition of the concept project teaching, its history and present, advantages and pitfalls. Also explains teaching methodology and their functions. Outlined as well the current state of the Secondary School of Design and Fashion in Prostějov, their focus to the future and the main objectives of the school program.

The research part was performed to detect current state of using project teaching in high school clothing, as well as for detect degree of student satisfaction with the leadership and organization of the school and using the two methods, the questionnaire and interview. The research results are commented upon and illustrative idea processed into graphs.

Based on theoretical findings and results research survey has been compiled project proposal aimed at developing project teaching to a specific high school. This project describes the teaching plan for individual subjects, to every month and is designed for all students of individual fields over time study in high school.

Klíčová slova:

- projektové vyučování
- vyučovací metody
- tvořivost
- metodika projektového vyučování
- dlouhodobý projekt

Keywords:

- project teaching
- teaching methods
- creativity
- methodology of project teaching
- long term project

Úvod.....	10
Cíl bakalářské práce	10
1. Teoretická část	11
1.1 Vymezení pojmu – Projekt.....	11
1.1.1 Znaký projektového vyučování.....	13
1.1.2 Žákovský projekt	13
1.2 Historický kontext teoretického východiska projektové výuky	13
1.3 Současný kontext teoretického východiska projektové výuky.....	14
1.4 Metodika projektového vyučování.....	15
1.4.1 Zahájení – zahájení projektu, hledání tématu a myšlenek	15
1.4.2 Vstup – uvedení a plánování projektu.....	17
1.4.3 Provedení – provedení projektu, doprovodné aktivity.....	17
1.4.4 Prezentace – prezentace výsledků projektu	18
1.4.5 Hodnocení projektu, případné pokračování projektu.....	18
1.5 Výhody a nevýhody projektového vyučování.....	18
1.5.1 Přednosti projektového vyučování.....	19
1.5.2 Úskalí projektového vyučování	20
1.6 Rozdíl mezi projektovou a klasickou výukou	21
1.6.1 Tradiční vyučování	21
1.6.2 Projektová výuka.....	21
1.7 Vyučovací metody.....	21
1.7.1 Funkce metod.....	22
1.7.2 Vyučovací metody dle zapamatovatelnosti.....	22
1.7.3 Volba metody	22
1.7.4 Strukturní prvky metody	23
1.7.5 Klasifikace výukových metod.....	24
1.7.5.1 Dělení metod (Maňák, Švec)	24
1.8 Popis současného stavu na SŠDaM.....	25
1.8.1 Dlouhodobé projekty a celoroční akce.....	26
1.8.2 Plánované změny v zaměření školy	26
2. Výzkumná část.....	27
2.1 Cíl výzkumu	27
2.2 Výzkumné otázky.....	27
2.3 Cílová skupina a výběr vzorku.....	27

2.4	Výzkumné metody	28
2.4.1	Analýza výzkumu pomocí dotazníku.....	28
2.4.2	Analýza pomocí rozhovoru.....	37
2.4.3	Souhrnná interpretace výsledků výzkumu	42
2.4.4	Reflexe výzkumníka	42
3.	Vlastní návrh projektu.....	44
3.1	Program navrhovaného projektu pro SŠDaM	45
3.3	Učební osnovy.....	46
3.3.1	Učební osnovy pro 1. ročníky	46
3.4	Hodnocení studentů.....	49
3.5	Vyhodnocení projektu	50
3.6	Závěrečná reflexe projektu.....	50
4.	Závěr	51
	Použitá literatura	53
	Seznam příloh	53

Úvod

Práce na školním projektu má specifické postavení mezi vyučovanými předměty na střední škole. Jde o činnost, která má nenásilnou formou spojovat teoretické poznatky studentů s jejich budoucí praxí, jde o praktickou aplikaci již dříve získaných teoretických poznatků. Cílem je získání nových vědomostí a jejich transformace na dovednosti. Celý projektově vedený vyučovací proces je výrazně založen na aktivitě studentů a na jejich samostatné činnosti. Tento přístup umožní studentům, aby si postupně zvykali na základní metodu získávání nových poznatků, kterou budou používat při svém nástupu do praxe. Význam má nejen vlastní vyřešení problémů, ale i poznání cesty, která k tomuto řešení vede.

Cíl bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je 1) zjistit aktuální stav využívání projektového vyučování na Střední škole Designu a módy v Prostějově, dále jen SŠDaM, 2) realizovat výzkum pomocí kombinací kvalitativních metod – dotazníkem a rozhovorem a 3) na základě výsledků výzkumu vytvořit návrh projektu pro střední školu.

1. Teoretická část

1.1 Vymezení pojmu – Projekt

Význam slova projekt je odvozen z latinského slova *proicio* (*hodit, vrhnout vpřed, napřáhnout, ...*). Jednoznačné vymezení pojmu projekt v pedagogické literatuře nenajdeme. Mnozí autoři vůbec pojem projekt nedefinují, hovoří přímo o projektové metodě nebo o projektovém vyučování.

Podle **W.H.Kilpatricka** (Singule, 1992, s.20) probíhají při projektovém vyučování učební procesy obvykle v podmínkách, které překračují rámec jednotlivých vyučovacích předmětů a jsou motivovány potřebami studentů a konkrétní naléhavostí jejich řešení. A zároveň:

- projektovat znamená uspořádat učební látku na základě řešení určitého úkolu (projektu), který se blíží skutečné činnosti ze života,
- mají mít žáci při projektovém vyučování jistý vliv na výběr tématu, vyučování souvisí s mimoškolní činností a předpokládá zainteresovanost studentů, řešení je vždy praktické a vede ke konkrétním výsledkům, z jejichž řešení vyplývá pro studenty odměna,
- je projekt chápán jako cíl a současně jako prostředek k dosažení dalšího cíle.

Podle **Lehmanna** (1999, s.5) zkušenosti ukazují, že projektové vyučování může být pro zúčastněné velice zajímavé. Projektové vyučování je zvláštní pracovní forma, která má charakteristické cíle. Patří k nim mimo jiné rozvoj schopností:

- pracovat v týmu,
- provádět rozhodnutí jako jednotlivec i tým,
- kriticky přistupovat k práci vlastní i cizí,
- komunikovat,
- pochopit důležitost a smysl dělby práce,
- pracovat samostatně,
- integrovat společně získané pracovní výsledky.

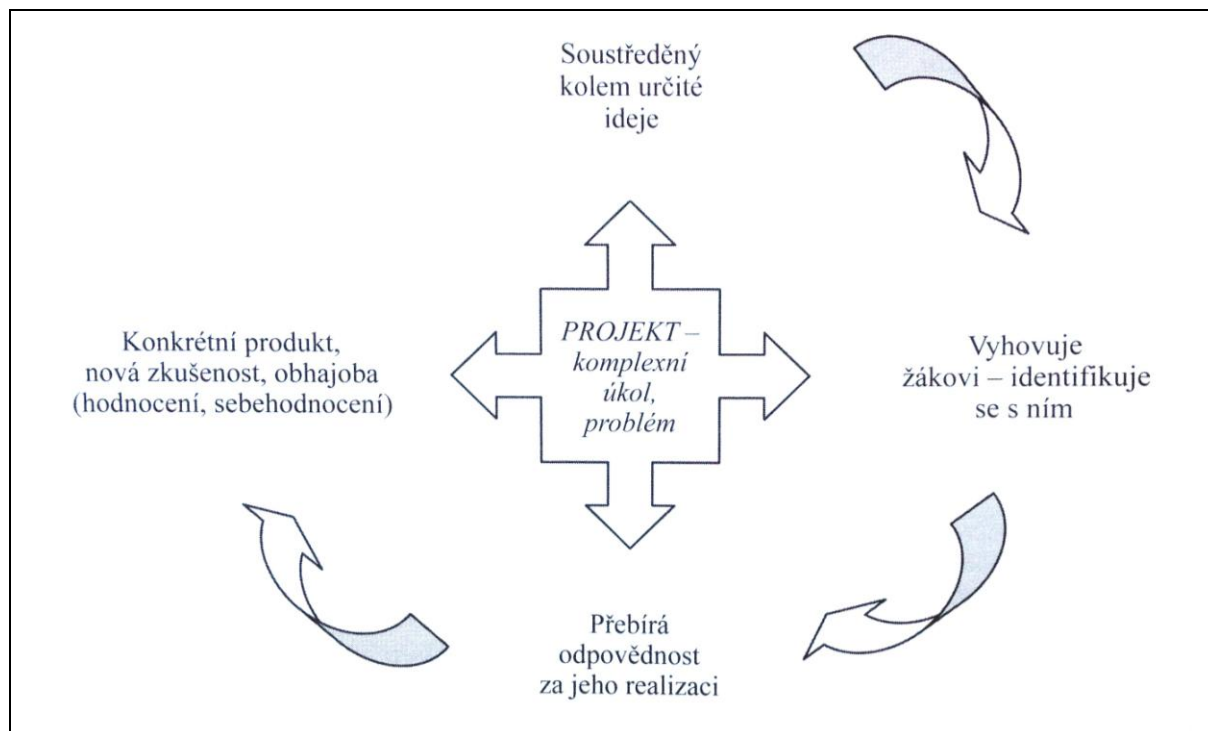
[4]

Velmi stručně bychom mohli projekt definovat jako *"přechod od myšlenky k činu, který se uskutečňuje na studentovu zodpovědnost a má zcela konkrétní výstup"*. Projektové vyučování si klade za cíl udržet kontakt s realitou a nevytvářet za školními zdmi umělý svět, ve kterém se často klade důraz na samoučelné memorování vědomostí bez vztahu

k praktickému životu. Projektové vyučování se zároveň snaží se řešit problém nedostatečné integrace učiva v rámci školní výuky. Praktický život mimo školní prostředí nelze škatulkovat, stejně jako učební látku není možné vymezit do jednotlivých předmětů, aniž by se jejich obsahy a hranice neprolínaly. Projektové vyučování vychází z myšlenky tzv. koncentrace, učivo se koncentruje a soustřeďuje kolem určitého ústředního motivu (Coufalová 2006), např. doprava, ochrana přírody, zdraví.

Stěžejní myšlenkou projektového vyučování je, že žáci s pomocí učitele řeší stanovený úkol komplexního charakteru, tzv. projekt, který vychází částečně nebo úplně z praktických potřeb studentů (Kalhous & Obst, 2002). Praktický význam projektů zdůrazňuje také jeden z průkopníků projektové metody, William Heard Kilpatrick, který ve své definici už v roce 1918 uvedl, že projekt je jasně navržený úkol, který můžeme předložit studentovi tak, aby se mu zdál životně důležitý tím, že se blíží skutečné činnosti lidí v životě. [4]

Graficky bychom mohli projekt přiblížit pomocí těchto základních charakteristik:

Obrázek č. 1 Grafické znázornění projektu (5)

1.1.1 Znaky projektového vyučování

- ✓ organizace a odpovědnost vychází ze strany účastníků (učební projekt předpokládá otevřenost a samostatné účinkování studentů ve všech fázích realizace projektu od volby hlavního a dílčích témat, přes formulaci cílů, výběr činností, řešení úkolů, po tvorbu výstupů a závěrečné hodnocení)
 - ✓ práce se orientuje na výsledek (plánování projektu odvíjí od stanovených cílů a účastníci usilují o dosažení cíle)
 - ✓ pedagog zastává především roli konzultanta, nikoliv vedoucího
 - ✓ při realizaci projektu se uplatňuje sociální učení (účastníci často pracují ve skupinách a dosažení cíle vyžaduje týmovou spolupráci)
 - ✓ projektové aktivity probíhají i mimo prostor školy (propojují život školy s životem jiné instituce, obce či širší veřejnosti)
- [4]

1.1.2 Žákovský projekt

Žákovský projekt je část učiva, jejíž osvojení směřuje k dosažení určitého cíle. Vyznačuje se otevřeností v procesu učení. Je sestaven tak, že program učení není před prováděním projektu do všech jednotlivostí pevně stanoven, takže žáci nemohou projektem projít jako programem fixním a shora daným, vzniká a je realizován na základě žákovské zodpovědnosti, souvisí s mimoškolní skutečností, vychází z prožitku studentů a vede ke konkrétním výsledkům.

Při hledání původu projektové výuky se musíme vrátit do zemí Itálie a Francie v 17. a 18. století, kdy se na pařížské Akademii d'Architecture konají státní závěrečné zkoušky. Součástí těchto zkoušek jsou tzv. „progetti“, které již tehdy byly vnímány jako metoda pro přemostění teorie s praxí.

1.2 Historický kontext teoretického východiska projektové výuky

Koncem 19. a začátkem 20. století se projektová výuka spolu s reformním pedagogickým hnutím dostává do popředí zájmu veřejnosti. John Deset jako tvůrce teoretického rámce projektové výuky, zasvětil celý svůj život utvářením zcela nového amerického konceptu výchovy a vzdělávání, a tím ovlivnil nejen americké školství, ale i školy v zemích jako Čína, Rusko, Japonsko a státy celé Evropy. Na výchovu Deset nahlížel jako na: *„děj čínorodý a tvůrčí, který nemá ovládat, ale vést a pomáhat přirozeným schopnostem*

jednotlivců, a to prostřednictvím prožité přítomnosti.“ (Dewey, J.: *Demokracie a výchova*. 1932.).

Později v roce 1918 dostalo reformní pedagogické hnutí formální podobu. A to díky Williamu Herdovi Kilpatrickovi, který rozvinul myšlenky Deweye a proniknul tak s pragmatickou pedagogikou a jejím aktivizujícím obsahem vyučování do většiny amerických škol. Kilpatrick tvrdí, že by se děti neměly učit abstraktním pojmům a definicím teoretické úrovně, ale formou rozhovoru a řešením různých problematických situací.

Naopak v našich podmínkách koncem 19. a počátkem 20.století podléhal vývoj školství vlivu herbartovské filozofie a psychologie. Vyučování bylo postaveno na formalismu, pedantství, přehlížení potřeb jednotlivých studentů a dalších negativních jevech. Ovšem pronikání pragmatismu a nových psychologických jevů z USA se dostalo až k nám. Zastáncem projektové metody byl u nás český pedagog Rudolf Žanta, který v projektové metodě viděl cestu, jak nejvíce uplatnit samočinnost studenta v jeho rozvoji nejen po stránce intelektuální, ale také emocionální. Události koncem 30.let 20.století a následná okupace Československa tak pozastavily myšlenky reformního pedagogického hnutí ve všech našich školách a došlo k přerušení jakýchkoli snah předválečného reformního hnutí na více než 40let. [5]

1.3 Současný kontext teoretického východiska projektové výuky

V současné době prochází vzdělávání v našich školách množstvím změn, které jsou často vyžadované naší společností, jež zasahuje do všech stupňů vzdělávání. K zásadní proměně v oblasti základního vzdělávání přispělo legislativní schválení nového kurikulárního dokumentu Rámcově vzdělávacího programu. Tímto byl naší společnosti předložen nový model, který jasně formuluje cíle základního vzdělávání a klíčové kompetence studenta, model, v němž je učivo pojato jako prostředek k rozvoji osobnosti dítěte. Tento dokument klade nové požadavky na vzdělávání v našich základních školách, čímž je zasažena samotná organizace výuky, učební plán, různé formy hodnocení studentů, nebo netradiční aktivizační metody, např. projekty. Právě pro tyto změny musí být nejdříve vytvořeny vhodné podmínky, v nichž může být realizace projektu úspěšná a také velkým přínosem nejen pro studenty ale i pro samotné učitele. Projekty vyžadují interaktivní model výuky, který poskytuje podnětné a neohrožující klima, vychází z respektování osobnosti výuky a opírá se o novou roli učitele v 21. století.

Všechny tyto reformní koncepce se navzájem doplňují a překrývají. Jejich společným cílem je: „*respektování osobnosti dítěte a prosazování pracovních a později širě chápaných činnostních metod a forem práce.*“ (Rýdl, K.: Peter Peterson a pedagogika Jenského plánu. 2001). V nově překládaném pojetí kurikula je nahlíženo na studenta jako na osobnost svobodnou, zvědavou, s potřebou se rozvíjet, poznávat a tvořit.

Projektová výuka jako jedna ze současných inovací pokládá za důležité odpovědět na jednu ze zásadních otázek: „Jakou osobností má být učitel, vychovatel, který je oprávněn spolupodílet se na rozvoji dítěte a pokládat tak základní stavební kameny pro kvalitu jeho života v budoucnu?“ Základním úkolem pedagoga tedy je vnímat osobnost dítěte jako celistvou, v podobě potřeb, motivů, zájmů a hodnotové orientace. Měl by být odborníkem na odhalení potenciálů dítěte a volit takové strategie, kterými pomůže jedinci rozvinout své schopnosti s využitím mezilidských vztahů a být přitom identickou osobností. [5]

1.4 Metodika projektového vyučování

Projektové vyučování je nejkomplexnější vyučovací metodou. Projektová metoda totiž může absorbovat celou řadu jednodušších vyučovacích metod. Projekt je potom jakýmsi rámcem, v jehož mantinelech se odehrává výuka založená na nejrozličnějších metodách, většinou činnostních. Projektové vyučování sice počítá se spontánními projevy studentů a uplatněním jejich zájmů a potřeb, přesto velice záleží na pečlivé přípravě učitele, má-li realizace projektu proběhnout bez větších zádrhelů a vést k naplnění stanovených cílů.

Bez přípravy by se mohlo snadno stát, že projekt například nepovede k žádnému konkrétnímu výstupu a vyzní do ztracena nebo žáci postupně ztratí motivaci a projekt je přestane bavit. Přípravu projektu můžeme dělit na pět fází:

1.4.1 Zahájení – zahájení projektu, hledání tématu a myšlenek

Aby byl naplněn smysl projektové metody, je potřeba zvolit takové téma, které bude studenty zajímat, bavit a motivovat. Při volbě tématu se můžeme ptát, zda téma zvolí učitel nebo žáci. V ideálním případě rozhodují o hlavním námětu i dílčích tématech od první chvíle pouze žáci. Bývá však běžnější, obzvláště u „projektových začátečníků“, že učitel navrhne námět a žáci ho rozpracují. Volbu témat můžeme provést formou brainstormingu. Jedná se metodu „vybouření mozků“, při které vzniká množství nejrozličnějších nápadů pro pozdější posouzení. Pro její užití platí několik základních pravidel: jsou přijímány všechny návrhy, jde o kvantitu návrhů, není dovoleno návrhy hodnotit, díky společnému vlastnictví návrhů lze kombinovat a upravovat původní nápady (Petty 2004). Žáci tedy v rámci brainstormingu

jmenují, co je v dané oblasti zajímavé, co jim připadá důležité, a poté společně rozhodují, čemu konkrétně se chtějí věnovat. Podle různých hledisek, např. cíl, doba trvání, místo realizace, začlenění do výuky či vztah k učivu, existuje celá řada typů projektů. Ruku v ruce s volbou tématu je tedy potřeba zvolit podobu projektu, přičemž rozhodujeme zejména o následujících charakteristikách:

Navrhovatel projektu:

- ✓ umělý projekt (téma navrhuje učitel)
- ✓ kombinovaný projekt (téma navrhuje učitel společně s studenty)
- ✓ spontánní projekt (téma navrhují žáci)

Cíl projektu:

- ✓ projekt k získání poznatků (např. osvojení vědomostí o Sametové revoluci)
- ✓ projekt k získání dovedností (např. dovednost pozorování a určování ptáků)
- ✓ projekt k řešení problému (např. bádání nad otázkou, v jakých podmínkách rostliny nejrychleji klíčí)
- ✓ projekt k opakování učiva (např. opakování tělních soustav člověka při stavbě modelu lidského těla)
- ✓ projekt k aplikaci učiva v praxi (např. pěstování rostlin na základě poznatků o nárocích rostlin z hodin biologie)

Vztah projektu k učivu a vyučovacím předmětům:

- ✓ jednopředmětový projekt (zaměřený na učivo jednoho předmětu, např. chemie, projekt o vlastnostech drahých kovů)
- ✓ dvoupředmětový projekt (zaměřený na učivo příbuzných předmětů, např. chemie a zeměpis, projekt o vlastnostech a těžbě drahých kovů)
- ✓ víceředmětový projekt (zaměřený na učivo různých předmětů, např. chemie, zeměpis, dějepis, projekt o vlastnostech, těžbě a historickém významu drahých kovů)

Délka trvání projektu:

- ✓ denní projekt (např. několik vyučovacích hodin během jednoho dne)
- ✓ týdenní projekt (např. několik vyučovacích hodin každý den po dobu jednoho týdne)
- ✓ měsíční projekt (např. několik vyučovacích hodin každý týden po dobu jednoho měsíce)
- ✓ celoroční projekt (např. několik vyučovacích hodin každý měsíc po dobu jednoho roku)

Místo konání projektu:

- ✓ školní projekt (odehrává se během vyučování v prostorách školy)
- ✓ mimoškolní projekt (odehrává se během vyučování v mimoškolních prostorách, např. v přírodě, v knihovně, v domově důchodců)
- ✓ domácí projekt (odehrává se mimo vyučování v různém prostředí)

Počet zapojených studentů v projektu:

- ✓ individuální projekt (řeší jednotlivci)
- ✓ skupinový projekt (řeší dvojice nebo skupiny studentů)
- ✓ třídní projekt (řeší celá třída)
- ✓ školní (řeší celá škola)

1.4.2 Vstup – uvedení a plánování projektu

V této fázi je potřeba naplánovat strukturu a celý průběh projektu, zejména je nutné promyslet následující body:

- ✓ pomůcky (sestavení seznamu potřebných pomůcek včetně rozpisu, kdo co sežene)
- ✓ časový harmonogram (rozvržení jak často a jak dlouho se žáci projektu budou věnovat, kdy projekt začne a kdy skončí atd.)
- ✓ výsledek projektu (žáci sami nebo učitel se studenty vymyslí výstup celého projektu, může se jednat např. o vyřešení daného problému, výstavu, vystoupení, model atd.)
- ✓ způsob hodnocení práce studentů (dohodnutí kritérií hodnocení práce studentů, např. co a jak se bude hodnotit, za jakých podmínek student dostane jedničku, dvojku, atd.)

1.4.3 Provedení – provedení projektu, doprovodné aktivity

Při zpracování dílčích témat a řešení jednotlivých úkolů je vhodné zařadit různé aktivity, např. skupinová práce (viz dále), komunitní kruh, konference, myšlenková mapa, brainstorming, volná nebo řízená diskuze dramatická výchova, řízené objevování, domácí úkol, samostudium, návštěva institucí, exkurze, výlet, tvořivá činnost, anketa, hra, poznávačka, práce s literaturou, čtení odborného textu, hledání ve www zdrojích, zpracování dat atd. Tvoření skupin pro skupinovou práci:

Studenty lze do jednotlivých skupin rozdělit:

- ✓ náhodně (žáci se do skupin např. losují, rozpočítají)
- ✓ záměrným promícháním, aby vznikly různorodé skupiny

- ✓ podle zájmů, tempa, zkušeností studentů (např. přírodovědné a humanitní skupiny nebo rychlé, středně rychlé a pomalejší skupiny)
- ✓ podle zasedacího pořádku (např. žáci z jedné lavice se otočí čelem k studentům druhé lavice a vznikne čtveřice, ve které žáci mohou pohodlně pracovat)
- ✓ podle vztahů (žáci tvoří skupiny sami na základě kamarádkých vztahů)
- ✓ další náhodná měřítka (např. podle barev oblečení, podle výšky, podle narozenin atd.)

1.4.4 Presentace – prezentace výsledků projektu

Jednotlivé skupiny shrnou činnosti, nabyté informace a zkušenosti a výstupy, které souvisí s jejich tématem, a připraví rekapitulující prezentaci. Může se jednat o ústní prezentaci s ukázkou výstupů, powerpointovou prezentaci nebo vyrobený plakát atd. Prezentace může probíhat v úzkém kruhu pouze před účastníky daného projektu, ale i před širším publikem, např. před jinou třídou, celou školou nebo i širší veřejností.

1.4.5 Hodnocení projektu, případné pokračování projektu

Stejně jako ve všech předchozích částech se i do hodnocení maximálně zapojuje sám student a kriticky posuzuje výsledný produkt, naplnění cílů i vlastní průběh projektu. Žáci prozatím nejsou příliš zvyklí hodnotit vlastní odvedenou práci. Učitel jim může pomoci náhodnými otázkami, např. co se studentům líbilo/nelíbilo, co studenty bavilo/nebavilo, zda jsou studenti spokojeni/nespokojeni s výsledkem své práce atd. [3, 4]

1.5 Výhody a nevýhody projektového vyučování

Vyučovací hodina je mnohem různorodější z hlediska obsahu i vyučovacích metod než vyučovací hodiny libovolného jiného vyučovacího předmětu. Základem vyučování je samostatná práce studentů – individuálně na dílčím projektu nebo rozdělených do několika skupin se zcela rozdílnou náplní činnosti. Náplň práce každé skupiny vychází z momentální situace, v níž se řešený projekt nachází.

Se zavedením projektového skupinového vyučování úzce souvisí i nové postavení učitele při výuce. Vyučující nemůže ponechat práci studentů zcela náhodě a živelnosti. Na druhé straně by si však žáci neměli jeho řídicí zásahy vůbec uvědomovat. Fiktivní technická kancelář má svého vedoucího z řad studentů. Učitel by měl stát vždy pokud možno mimo tyto struktury. V tom právě spočívá jeho specificky obtížná práce při řízení práce studentů - měl by řídit, aniž by byl viděn. [5]

1.5.1 Přednosti projektového vyučování

Významným pozitivním prvkem projektové výuky je skutečnost, že problémy, které žáci řeší, odpovídají komplexnímu pohledu skutečného světa, nejsou členěny vědeckým systémem jednotlivých předmětů. Žáci tedy získávají poznatky a zkušenosti uceleně v integrativní podobě, bez roztříštěnosti. Na určitý jev se dívají očima více předmětů, a tak jim poznatky lépe zapadají do souvislostí, do systému myšlení a poznání. Snaha propojit vyučování s životní realitou umožňuje přesah "vymělkovaných" či "vypreparovaných" pohledů školního učení na věci a jevy kolem nás. Žáci tak mají možnost blíže se seznámit s realitou života.

Tím, že jsou žáci pozitivně motivováni, učí se chápat životní význam poznání. Žáci získávají a rozvíjejí dovednosti: plánování vlastní práce, její dokončení i přes překážky, nést za práci odpovědnost. To je cesta určité vyváženosti mezi zkušenostmi studentů a systematickým poznáváním.

Pozitiva projektové výuky se dají shrnout:

Přednosti v kostce:

- ✓ integruje poznatky z různých předmětů, připravuje na řešení globálních problémů, pomáhá vidět věci v souvislostech a systému
- ✓ pomáhá získávat poznatky spojené s prožitkem a smyslovým vnímáním
- ✓ respektuje individuální potřeby a možnosti studenta, jeho zájmy
- ✓ výrazně studenta aktivizuje a motivuje k učení
- ✓ má úzký vztah k realitě života
- ✓ umožňuje studentům pracovat v týmu a rozvíjí u nich pocit odpovědnosti
- ✓ rozvíjí žádoucí pracovní a studijní návyky

Přednosti z hlediska studenta:

- ✓ student nachází smysl poznávání
- ✓ učí se dokončovat práci, nebát se dělat chyby
- ✓ dotýká se skutečných věcí, má možnost zasahovat do skutečného života
- ✓ rozvíjí se studentova sebedůvěra
- ✓ vyučování se stává podnětným, škola je prostředí, kam se student rád vrací, neboť zde prožívá procesy učení s reálným poznáváním světa

1.5.2 Úskalí projektového vyučování

Realizace projektového vyučování má ovšem i svá úskalí, či lépe řečeno omezení, vyplývající jak ze samé podstaty této výuky, tak i ze strany učitelů. Předpokladem úspěšné realizace projektové výuky je jeho náročná dokonalá příprava. Bylo by chybné se domnívat, že proces výuky založený na projektech je pouhou nepřipravenou improvizací učitele, že proces učení má cíl pouze sám v sobě, že je orientován pouze na zájmy studenta a že odstraňuje vedoucí roli učitele. Zdůrazňuje se u něj nutnost precizního plánu a organizace učebního procesu, který ovšem ponechává dostatečný prostor pro uplatnění individuálních zájmů studenta.

Je to tedy forma práce, která je velmi náročná na přípravu učitele. Ta předpokládá, že se budou měnit navyklé postoje učitelů i studentů, spjaté s běžnými formami frontální výuky. Při přípravě učitelé často narážejí na množství látky a k tomu neadekvátní časové možnosti. Je třeba dobře informovat rodiče, aby pochopili změny v běžné práci školy a často i organizační změny v rozvrhu, které narušují "obvyklý režim" života školy.

Úskalím se také může stát fakt, že projekty často neposkytují dostatek času a prostoru k procvičování získaných poznatků. Je samozřejmé, že žáci se nebudou sami věnovat procvičování, drilu toho, co se naučili, a raději rovnou přejdou k dalším zajímavým částem práce.

Negativa projektové výuky se dají shrnout:

Omezení v kostce - při nepromyšlené práci učitele:

- ✓ mohou být práce na projektech z časového hlediska neefektivní
- ✓ mohou zanechávat velké mezery ve znalostech studentů (při neúčelném využívání projektové výuky učitelem)
- ✓ jsou velmi náročné na přípravu učitele, na kvalitu jeho didaktických dovedností
- ✓ řada učitelů je může vést velmi nekvalitně
- ✓ mohou být přeskočeny důležité kroky v procesu učení studentů nutné pro kvalitní pochopení učiva
- ✓ z charakteru projektové výuky vyplývá, že obvykle neposkytuje dostatečný prostor pro procvičení poznatků; s výstupy a výsledky projektů je vhodné dále pracovat, rozvíjet získané kompetence studentů, učitelům se nabízí podněty formativního hodnocení.

Jak vyplývá z uvedených skutečností, jež postihují přednosti i meze projektové výuky, je třeba zdůraznit, aby učitelé, kteří tuto formu vyučování užívají, začlenili projekty organicky a smysluplně do ostatních forem učení a vyučování. Jestliže učitel zvažuje zařazení projektů

do výuky, měl by kriticky uvažovat nejen o přednostech, ale i omezeních, která projektová výuka přináší. Jedině tak se vyvaruje různých zjednodušení, jednostranností a neúspěchu. Není tedy dobré zařazovat projektovou výuku vždy a všude a za všech okolností. Pak se může projektové vyučování stát výrazně obohacujícím a radostným prvkem tradiční výuky v běžné škole. [5]

1.6 Rozdíl mezi projektovou a klasickou výukou

Jedním z hlavních znaků projektové výuky je integrace tradičních předmětů. Zavedení projektové výuky vyžaduje přizpůsobení obsahu učiva, neboť při práci na projektu se integruje současně více předmětů. Je proto nezbytné se zamyslet, jak vzájemně propojit projektovou výuku v tradičních vzdělávacích postupech. Jednou z možností, jak zavést projektovou výuku na střední škole je např. vyčlenění několika dnů nebo týdnů ve školním roce, kdy žáci pracují na předem připravených projektech. Porovnáme-li používání projektové výuky s tradičními postupy vyučování, najdeme v obou případech jisté výhody i nevýhody.

1.6.1 Tradiční vyučování

Je vyučování, které převažuje ve většině škol. Umožňuje systematické vzdělávání s jednoduchou a nenákladnou organizací. Na tento typ vyučování jsou zvyklí učitelé, žáci i rodiče. Je mu přizpůsobena školská legislativa i celkové pojetí práce ve škole. Nevýhodou je neustálá nutnost hledat motivaci a používat vnější, náhradní motivaci, např. v podobě klasifikace. Další nevýhodou tradičního vyučování je, že dostatečně nepropojuje získané poznatky a nepřihlíží k individuálním rozdílnostem studentů.

1.6.2 Projektová výuka

Projektová výuka je založena na projektech, které jsou samy o sobě pro studenty motivem a vycházejí z logiky životní reality. Přispívá k individualizaci výuky a umožňuje vnitřní diferenciaci. Žáci se učí spolupracovat, řešit problémy a je rozvíjena jejich tvořivost. Projektová výuka vede k zodpovědnosti, podporuje vnitřní kázeň a toleranci.

1.7 Vyučovací metody

- cílevědomý a záměrný postup, kterým učitel reguluje učení studentů při vyučování,
- způsob záměrného uspořádání činnosti učitele a studenta (cesta) směřující k danému výukovému cíli,
- způsob uspořádání učiva ve vyučovacím procesu.

1.7.1 Funkce metod

Jednou z klíčových funkcí výukových metod je řídit (regulovat) učení tak, aby jeho výsledkem byly osvojené vědomosti a dovednosti a rozvinuté schopnosti studentů, a to v souladu s výukovými cíli, s přihlédnutím k individuálním rozdílům mezi studenty ve třídě.

Učitel svou vyučovací činností (vyučováním) podněcuje, v souladu s výukovými cíli, odpovídající učební aktivity studentů. Například zaměřuje pozornost studentů na klíčové informace, vyvolává diskusi o učivu, zadává jim úlohy pro samostatnou práci apod. Těmito postupy tedy navozuje učení studentů. Učením si žáci pod vedením učitele osvojují vědomosti, dovednosti, návyky, ale např. i postoje a rozvíjejí své schopnosti.

Funkce výukových metod lze tedy shrnout takto:

- informační (informovat studenta),
- formativní (formování osobnosti studenta),
- výchovná.

1.7.2 Vyučovací metody dle zapamatovatelnosti

Podle různých průzkumů týkajících se efektivity zapamatování učiva se zjistilo, že si nejvíce zapamatujeme to, co se pokoušíme naučit druhé.

- 5 – 10 % toho, co slyšíme
- 15 % toho, co vidíme
- 20 % toho, co současně vidíme a slyšíme
- 40 % toho, o čem diskutujeme
- 80 % toho, co přímo zažijeme nebo děláme
- 90 % toho, co se pokoušíme naučit druhé

A právě tento průzkum bude sloužit jako vhodná praktická metoda pro vytvoření programu projektového vyučování na Střední škole designu a módy.

1.7.3 Volba metody

Pestrá nabídka výukových metod nutně vede k jejich výběru pro aktuální cíle, který ovšem nemůže být prováděn na základě libovůle, ale musí vycházet z logiky věci a objektivních kritérií. K nim patří zejména cíl a obsah výuky a také student. Někteří autoři rozvádějí kritéria volby metod podrobněji (např. J. K. Babanskij, 1981, H. Meyer, 1995, aj.). Nejčastěji se uvádějí následující kritéria:

- **zákonitosti výukového procesu**, a to obecné i speciální (logické, psychologické, didaktické),

- **cíle a úkoly výuky**, vztahující se zejména k práci, interakci, jazyku,
- **obsah a metody daného oboru** zprostředkovaného konkrétním vyučovacím předmětem,
- **úroveň fyzického a psychického rozvoje studentů**, jejich připravenost zvládat požadavky učení,
- **zvláštnosti třídy**, skupiny studentů, např. hoši – dívky, různá etnika, formální a neformální vztahy v kolektivu,
- **vnější podmínky výchovně-vzdělávací práce**, např. geografické prostředí, společenské prostředí, hluchost okolí, technická vybavenost školy atd.,
- **hodinová dotace předmětu a doba výuky** (ráno, odpoledne apod.),
- **osobnost učitele**, jeho odborná a metodická vybavenost, zkušenosti, pedagogické mistrovství atd.

Je však třeba vyvarovat se přecenění výukových metod. Vystává totiž nebezpečí metodikaření, které ztrácí ze zřetele ostatní komponenty výuky a upřednostňuje formu nad obsahem.

1.7.4 Strukturní prvky metody

Výukovou metodu lze charakterizovat jako soubor vyučovacích činností učitele a učebních aktivit studentů. Tyto činnosti, determinované cíli vyučování a učení, tvoří základní strukturní prvky výukové metody.

Ve vyučovací i učební činnosti můžeme rozlišit tyto složky:

- motiv činnosti,
- cíl činnosti,
- plánování činnosti,
- operativní obraz činnosti (tj. jak by měla činnost konkrétně vypadat),
- úkony činnosti (tj. její praktická realizace),
- zpracování průběžných informací o správnosti, přiměřenosti, funkčnosti činnosti,
- rozhodování (v průběhu činnosti – na základě průběžných informací, které zahrnují i odezvy druhých, např. reakce studentů na učitelovy podněty),
- kontrola výsledků činnosti (vyučování i učení),
- korekce dalšího jednání (činnosti).

Je zřejmé, že tyto složky vyučovací i učební činnosti se ve výuce cyklicky opakují, tj. postupně vedou ke zvládnutí a zdokonalování činnosti. Učitel si takto osvojuje výukové metody a student prostřednictvím učebních činností zvládá (tj. především chápe a učí

se používat) učivo. Směr, ale i intenzita vyučovací a učební činnosti jsou nastartovány především vektorem „motiv – cíl“. Tento vektor určuje povahu i dynamiku ostatních složek vyučovací a učební činnosti.

1.7.5 Klasifikace výukových metod

Vytvořit vyhovující, vyčerpávající a vědecký postup odpovídající klasifikaci výukových metod není ovšem snadné, poněvadž je nutno logicky utřídit jevy velmi složité i různorodé, takže uplatnění jednotného dělidla je značně obtížné, ne-li nemožné. Různí autoři použili pro klasifikaci metod různá kritéria (jejich přehled podává např. Mojžíšek, L., 1975, s. 57 an.). Dělení metod výuky podle I. J. Lernerera (volně podle Kalhous, 1998) vychází z charakteru poznávacích činností studenta při osvojování obsahu učiva vzdělávání a z organizované činnosti učitele ve výuce. Existují dvě silné dělení výukových metod, Lernerovo a Maňákové. A právě pro účely navrhovaného projektu bude adekvátní Maňákové.

1.7.5.1 Dělení metod (Maňáková, Švec)

1. Klasické výukové metody 1.1. Metody slovní 1.1.1. Vyprávění 1.1.2. Vysvětlování 1.1.3. Přednáška 1.1.4. Práce s textem 1.1.5. Rozhovor 1.2. Metody názorně-demonstrační 1.2.1. Předvádění a pozorování 1.2.2. Práce s obrazem 1.2.3. Instruktaž 1.3. Metody dovednostně-praktické 1.3.1. Napodobování 1.3.2. Manipulování, laborování a experimentování 1.3.3. Vytváření dovedností 1.3.4. Produkční metody
2. Aktivizující metody 2.1. Metody diskusní 2.2. Metody heuristické, řešení problémů 2.3. Metody situační 2.4. Metody inscenační 2.5. Didaktické hry
3. Komplexní výukové metody 3.1. Frontální výuka 3.2. Skupinová a kooperativní výuka 3.3. Partnerská výuka 3.4. Individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků 3.5. Kritické myšlení

- 3.6. *Brainstorming*
- 3.7. *Projektová výuka*
- 3.8. *Výuka dramatem*
- 3.9. *Otevřené učení*
- 3.10. *Učení v životních situacích*
- 3.11. *Televizní výuka*
- 3.12. *Výuka podporovaná počítačem*

1.8 Popis současného stavu na SŠDaM

V předchozích letech jsem SŠDaM absolvovala a z vlastních zkušeností, nečerpané během let strávených na této škole a v kontaktu s učiteli, jsem se rozhodla aplikovat projektové vyučování na tuto střední školu a zkvalitnit tak výuku pro budoucí studenty.

Po rozhovorech s vedením školy a jednotlivými učiteli jsem se dozvěděla, že využívají výukových metod podle Maňáka, a proto naváží na jejich výukové metody. Projektové vyučování na středních školách lze využít jak ve všeobecně vzdělávacích předmětech, tak ve většině odborných či praktických předmětech, které střední škola designu a módy nabízí. Vše závisí na přístupu učitelů, zda jsou ochotni atraktivnější metody zahrnout do vlastní výuky. Projekty mají hlavní přínos pro studenty. Ti získají nové zkušenosti a poznatky, nabíjí se odpovědností za práci, budou lépe vyhledávat souvislosti a naučí se systematicky pracovat na projektu. Studenty tak lépe budeme moci směřovat k tomu, aby pro správné vyřešení problému nebo úkolu využili svých vědomostí a poznatků a uplatnili je tak při kombinaci s dalšími vyučovanými předměty. Všechny tyto nové parametry mohou změnit pohled studenta na školu, učivo, ale i samotné učitele.

Za poslední rok umožnila škola studentům navštívit různé kulturní či společenské akce, které by jim měly pomoci při rozvíjení tvořivosti a vlastní motivace.

Motivační akce některých projektů v uplynulém roce 2011 na SŠDaM:

- přednáška módní návrhářky Liběny Rochové
- exkurze do výroby gobelínů Valašské Meziříčí
- Výstava Cartier na Pražském hradě (zdarma pro 1.-3.ročníky)
- TOP STYL - módní show Lud'ka Hanáka, Mohelnice
- Styl paráda - módní přehlídka Společenský dům Prostějov
- filmové představení Coco Chanel
- beseda s módní návrhářkou Janou Berg (foto najdete ve Fotogalerii).

Na základě těchto kulturních a společenských akcí jsem se rozhodla zjistit pomocí vlastního průzkumu, jak jsou studenti se školními aktivitami spokojeni a jaké jsou jejich názory na organizaci a vedení školy. Cílem tohoto výzkumu tedy bude zjištění nedostatků ve výuce, hodnota kvality učitelů a samotný zájem studentů o studium na SŠDaM. Tento průzkum bude proveden dvěma metodami. Studentům bude předložen dotazník, ve kterém budou studenti odpovídat na otázky týkající se jejich spokojenosti s kvalitou výuky. Druhou metodou bude rozhovor s vybranými studenty. Tento rozhovor bude podkladem pro informace získané z dotazníků. Následně pak budou dotazníky vyhodnoceny do grafů, pro lepší grafické znázornění míry spokojenosti studentů. Rozhovory budou přepsány do písemné podoby a slovně okomentovány. Vyslovené nápady a názory z obou metod analýzy budou zohledněny v navrhovaném programu vlastního projektu. Tyto zjištěné informace budou dále důležité pro vytvoření programu projektového vyučování pro studenty SŠDaM.

1.8.1 Dlouhodobé projekty a celoroční akce

Studenti do nynější doby pracovali na skutečných projektech pouze v předmětu ekonomiky, kdy měli vypracovat vlastní návrh a fiktivní realizaci nového výrobku, propočítat náklady, zaměstnat potřebný počet zaměstnanců a pořídit všechny výrobní stroje. Neoficiální projekt uskutečňují i v předmětu modelové tvorby, kdy si navrhnu vlastní oděv a podle svých vědomostí a zkušeností jej také ušijí. Ovšem žádný projekt nezasahuje tak hluboce, aby propojil jednotlivé předměty a aby došlo ke snadnějšímu pochopení právě probírané látky.

1.8.2 Plánované změny v zaměření školy

Škola by se do budoucna ráda zaměřila na:

- tvořivé činnostní učení,
- bohatou nadílku mimoškolní zájmových činností,
- propojení předmětů, které spolu časově závisí a mohou se v jednotlivých oborech (umění, historie, kultura) prolínat,
- preciznost školy a její vystupování v prostředí společnosti,
- spokojenost svých studentů, aby je studium bavilo a byli dobře připraveni na pokračovací studium,

2. Výzkumná část

Výzkumná část bakalářské práce je věnována průzkumu, který byl proveden na vybrané střední škole.

2.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo zmapovat současnou situaci využití projektového vyučování na SŠDaM v Prostějově a to pomocí písemného dotazníku a rozhovory se studenty.

2.2 Výzkumné otázky

Kvalitativní výzkum si kladl dvě základné otázky:

- 1) Jaký je současný stav využívání projektů na SŠDaM?
- 2) Jaký je názor studentů na výuku pomocí projektů a měli by studenti zájem o projektové vyučování?

Tyto dvě základní otázky zahrnovaly následující dílčí podotázky:

- Do jaké míry jsou studenti spokojeni s nynější výukou a přístupem učitelů učit?
- Mají studenti možnost navštěvovat kroužky nebo nepovinné předměty?
- S jakými předměty jsou studenti spokojeni či nespokojeni a proč?
- Nabízí škola studentům možnost výměnných zahraničních pobytů se studenty jiných zemí, navštěvování kulturních a společenských akcí ze světa designu a módy?
- Ví studenti co je to projektová výuka a byli rádi, kdyby se začalo touto metodou u nich na škole vyučovat?
- Proč jsou studenty právě této střední školy a co by na ní změnili, kdyby mohli?

2.3 Cílová skupina a výběr vzorku

K zodpovězení otázek ohledně využití projektového vyučování na SŠDaM bylo zapotřebí zaměřit se na správný výběr cílové skupiny, pro kterou byly výzkumné metody následně sestaveny. Cílovou skupinou pro tento výzkum byli studenti všech ročníků a všech oborů, kteří školu navštěvují. Z řad studentů byli vybráni dobrovolníci, kteří se chtěli výzkumu účastnit. Pro výzkum bylo podstatné, aby výsledky nezkreslovaly odpovědi studentů, kteří si neuvědomovali důležitost mého výzkumu, a proto byli vybráni pouze dobrovolníci, kteří by zodpovědně a pečlivě odpověděli na otázky z dotazníku. V opačném případě by zřejmě došlo k chybě šetření a výzkum by byl tak narušen.

- a) Pro analýzu využití projektového vyučování na SŠDaM byla stanovena potřeba alespoň 30 vyplněných dotazníků z celkového počtu studujících studentů 330, aby byly výsledky výrazné a zároveň, aby vyplňování dotazníků přitom nenarušovalo chod školy. Z časově náročných podmínek však nebylo možné rozdat dotazníky všem třídám z ročníku, proto odpovídali jen studenti z tříd, které měly v daný den volnější výuku a nemuseli se tak pečlivě soustředit.
- b) Pro rozhovor byly vybráni respondenti, které navrhla třídní učitelka. Výběr záležen na zodpovědném přístupu k důležitosti dotazníku. Výzkumu metodou rozhovoru se zúčastnili 4 studenti, 3 dívky a jeden chlapec z rozdílných ročníků a různých oborů.

2.4 Výzkumné metody

Pro výzkum bylo nutno zvolit vhodnou výzkumnou metodu. Z časového hlediska a hlediska spolehlivosti byla zvolena metoda kvalitativního přístupu. Ten se vymezuje oproti kvantitativnímu použitými metodami, typu sběrných dat či způsobem analýzy. Kvalitativní výzkum zkoumá problematiku do hloubky a snaží se přinést co nejvíce potřebných informací. Ty pak dále zkoumá a snaží se nalézt v datech pravidelnost. Výstupem bývá potvrzení či nepotvrzení hypotézy nebo teorie, kterou zkoumáme.

2.4.1 Analýza výzkumu pomocí dotazníku

Pro analýzu výzkumu byla vybrána metoda dotazníku (viz. příloha č. 3) a to z důvodu zachování anonymity dotazovaných respondentů, aby mohli odpovídat otevřeně a bez ostychu. Sběr dat probíhal v březnu 2012, při absolvování mé praktické výuky na SŠDaM, kdy jsem mohla být se studenty každý den po dobu tří týdnů a metodou pozorováním si vytvořit na výuku i vlastní názor.

Jeho struktura se dělila na dvě části. První část se týkala identifikačních údajů dotázaných. Druhá část obsahovala otázky na zjištění postojů a názorů dotázaných k projektům a jejich využití na střední škole.

Dotazník obsahoval celkem 25 otázek, týkajících se využití projektového vyučování na střední škole a přístupu učitelů k samotné výuce, možnosti studentů projevit vlastní názor na vlastní tvorbu a obhájit si jej. V dotazníku byly použity dva typy otázek – otevřené a uzavřené. Otevřené otázky dávaly prostor dotazované osobě, aby vyjádřila názor vlastními slovy nebo vypsala řadu oblíbených či neoblíbených předmětů. Mezi otevřené otázky patřily otázky č. 9, 10, 22, 27 a 28. Uzavřené otázky nabízely varianty odpovědí, ze kterých dotazovaný vybíral jednu odpověď, která byla ve formě souhlasu či nesouhlasu. Následně

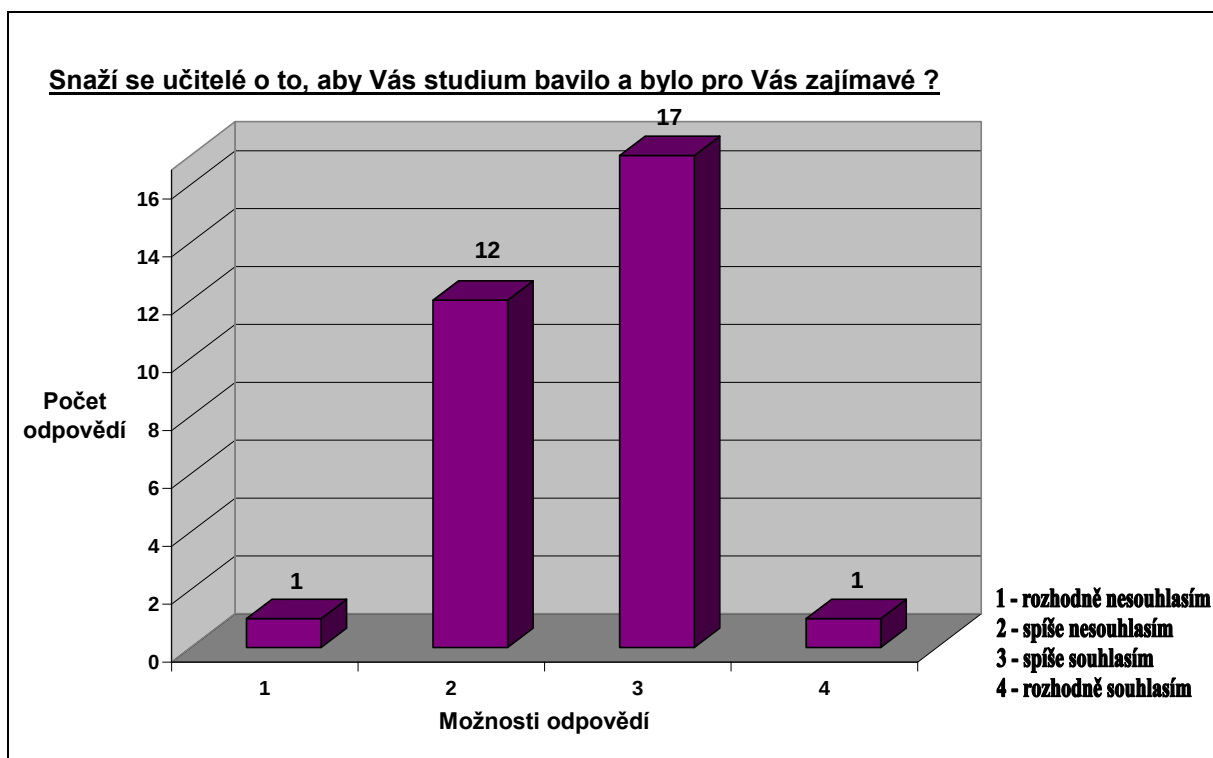
byly otázky vyhodnoceny a zpracovány do tabulky. Otázky, které byly posouzeny jako nejdůležitější pro vypracování návrhu projektu, byly pro názornější představu převedeny do grafů a okomentovány. Výstupem vyplněných dotazníků bude zjištění aktuálního stavu využití projektového vyučování na SŠDaM, celkový přístup učitelů k projektům a představy studentů o zkvalitnění výuky.

2.4.1.1 Dotazník

Pro výzkumnou metodu pomocí dotazníku bylo nutné stanovit potřebný počet vyplněných dotazníků, aby z nich bylo možné vytvořit věrohodné a kvalitní výsledky. Tento počet byl stanoven na 30 vyplněných dotazníků, což odpovídalo průměrně na 9 studentů z každé třídy jednotlivých oborů. Dopředu bylo počítáno s možností úbytku plnohodnotně vyplněných dotazníků a proto jich bylo rozdáno více a po kontrole byly nezodpovědně vyplněné dotazníky vyřazeny z výzkumu. Pro vyhodnocení výzkumu tak zbylo 31 studentů vyplněných dotazníků. Všechny výsledky ze zodpovězených otázek z dotazníku jsou uvedeny v příloze č.1.

Pro návrh vlastního projektu byly nejpodstatnější odpovědi z otázek č.3, 4, 6, 12, 18, 20 a 26. Všechny tyto otázky znázorňují spokojenost studentů s kvalitou a využití tvořivosti ve škole, kterou navštěvují. Pro větší názornost byly tyto otázky převedeny do grafů. Ke každé otázce je podán výklad, jak studenti přistupovali k dané otázce a co je tedy pro ně důležité. Z grafů tedy lépe můžeme vyčíst, kolik studentů je více spokojeno nebo nespokojeno s kvalitou vyučování a vedením školy. Důležitým výstupem z výsledků dotazníků budou vlastní názory studentů na využití projektového vyučování na SŠDaM a jejich přání, jak výuku upravit, aby je více bavila a chodili do školy rádi.

Otázka č. 3

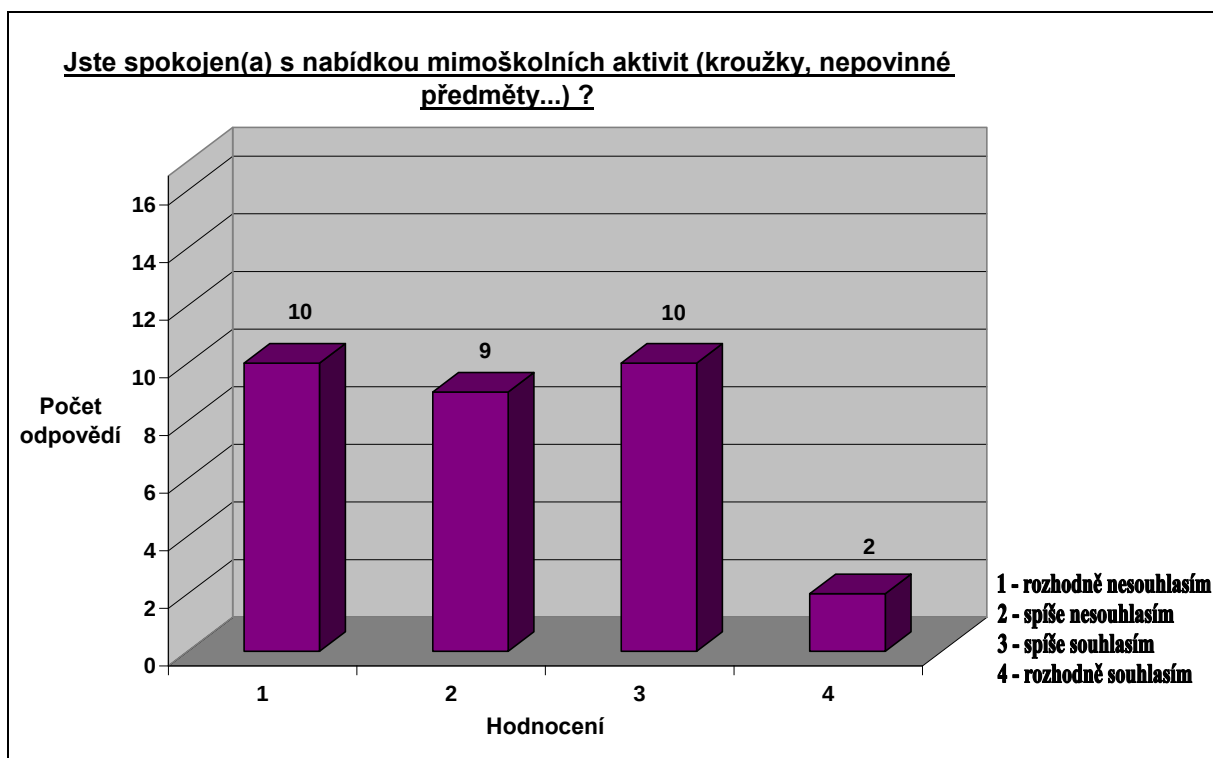
Graf č. 1 Znázornění počtu odpovědí z dotazníku

Tato otázka byla do dotazníku zařazena z důvodu, abych se zjistilo, jak jsou studenti spokojeni se studiem na jejich škole a jestli na jejich spokojenost mají vliv učitelé a metody, které jsou pro výuku používány. Z grafu lze snadno vidět, že převážná většina studentů je s aktivitou a přístupem učitelů spokojena a škola je baví. Přičemž jen o něco méně studentů si myslí, že studium není pro ně zajímavé a učitelé se nesnaží, aby bylo studium zábavné. V následující otázce č.4 je nastíněno, čím by mohlo být tato situace způsobena.

Otevřené otázky č. 9 a č.10 se zaměřují na zvláště oblíbené či neoblíbené předměty a z jakého důvodu (viz výsledky dotazníku, příloha č.2). Převážná většina studentů uváděla důvody zaměřené na přístup učitelů, na jejich nezájem o studentova nezvládání učiva či neprofesionální přístup. Ale bylo zaregistrováno i několik velmi pozitivních názorů, kdy studenti hodnotili přístup učitelů kladně a vstřícně.

Z grafu a dalších otázek tedy můžeme posoudit, jak a kde by měl program navrhovaného projektu zasáhnout a jaké by měly být jeho silné stránky.

Otázka č. 4

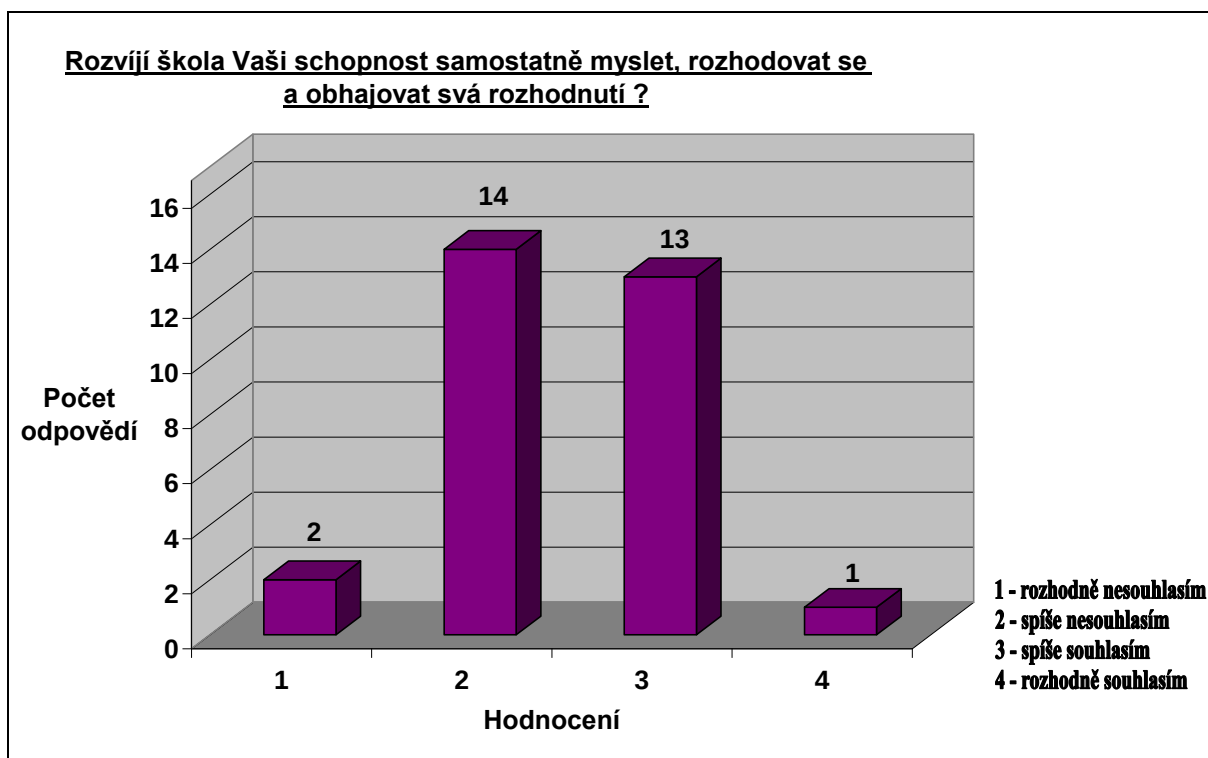

Graf č. 2 Znázornění počtu odpovědí z dotazníku

Otázka zaměřená na mimoškolní aktivity byla do dotazníku zahrnuta z důvodu nemožnosti navštěvovat některé kroužky z dob, kdy jsem sama tuto školu navštěvovala. Kroužků bylo velice málo, snad jeden, který by byl pro studenty, návrháře, vhodný jako motivační a tvořivá metoda pro rozšíření jejich dovedností. Jak jde vidět z grafu, převážná většina studentů je nespokojena s nabídkou kroužků a nepovinných předmětů, které škola nabízí. Důvodem tak bude malý výběr a časová nedostupnost kroužků, jelikož v době kdy jsou kroužky otevřeny, mají někteří ostatní studenti ještě vyučování. Od vedení školy mi byl předložen seznam školních kroužků a volitelných seminářů, které mohou studenti navštěvovat. Škola pro ně nabízí možnosti konverzace v cizích jazycích, seminář matematiky, výtvarný kroužek dovedných rukou nebo praktické modelové tvorby, kterou mají končíci ročníky povinné.

Na základě tohoto seznamu, bude pamatovat program navrhovaného projektu hlavně na tvořivost a možnost projevu studentova vlastního stylu a názoru, který tak bude moci projevit v jednotlivých povinných předmětech a nebude mít potřebu navštěvovat další volitelné kroužky.

Otázka č. 6

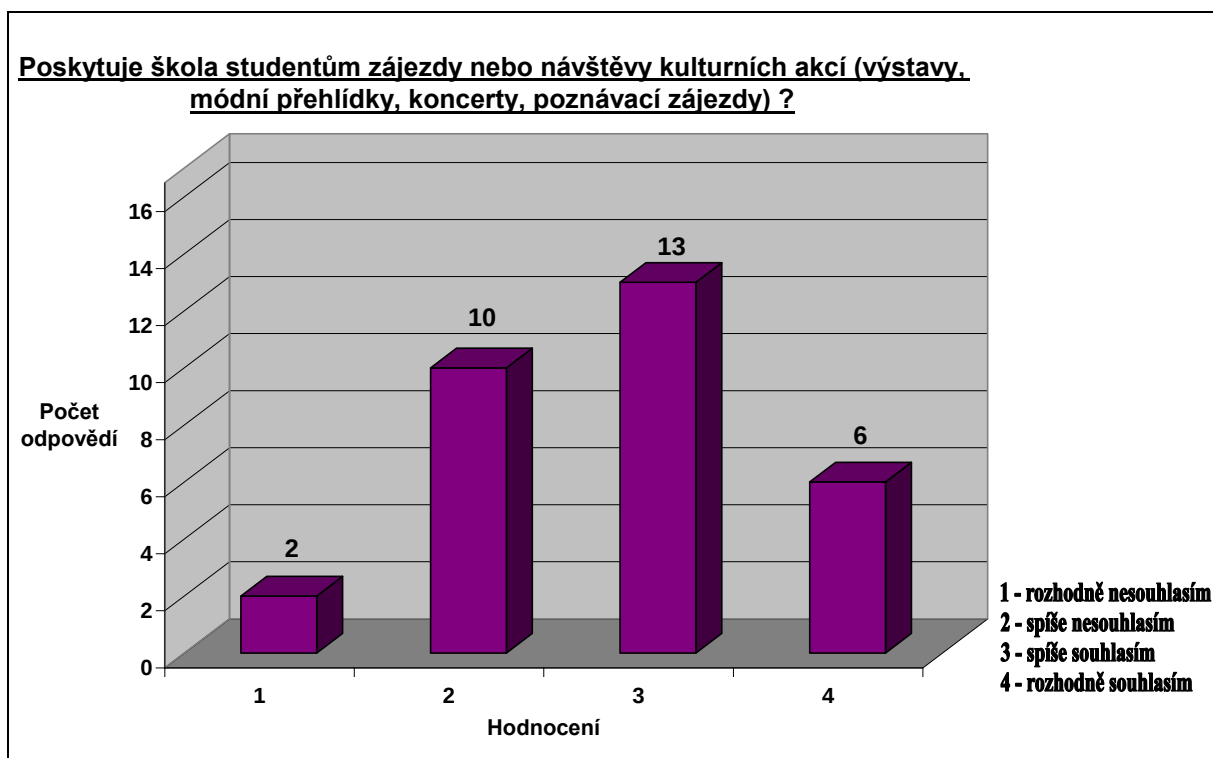

Graf č. 3 Znáznornění počtu odpovědí z dotazníku

Předchozí otázkou bylo již zlehka poukázáno na následující otázku, která se zabývá možností vyjádření svého názoru, stylu či sebevědomí. Otázka se ptá na možnost ukázat, že pokud mají studenti nějakou myšlenku v tvořivosti, jestli ji dokážou přesunout do reality a uskutečnit ji. Výsledky jsou ovšem překvapivé. Většina studentů si myslí, že jim není poskytnuta možnost prosadit si svůj názor a v předmětech tvořivosti nechat otevřít a projevit svou kreativitu. Což se opět odráží v nabídce volitelných předmětů a kroužků navíc, kde by jejich uzavřené talenty měly možnost více vyniknout.

Je tedy zřejmé, na co by se měl návrh projektu zaměřit. Především na rozvíjení schopnosti samostatně myslet, na schopnosti umět si obhájit vlastní názor a představy, schopnost dokončit danou myšlenku a před konkurencí ji umět prosadit.

Otázka č. 12

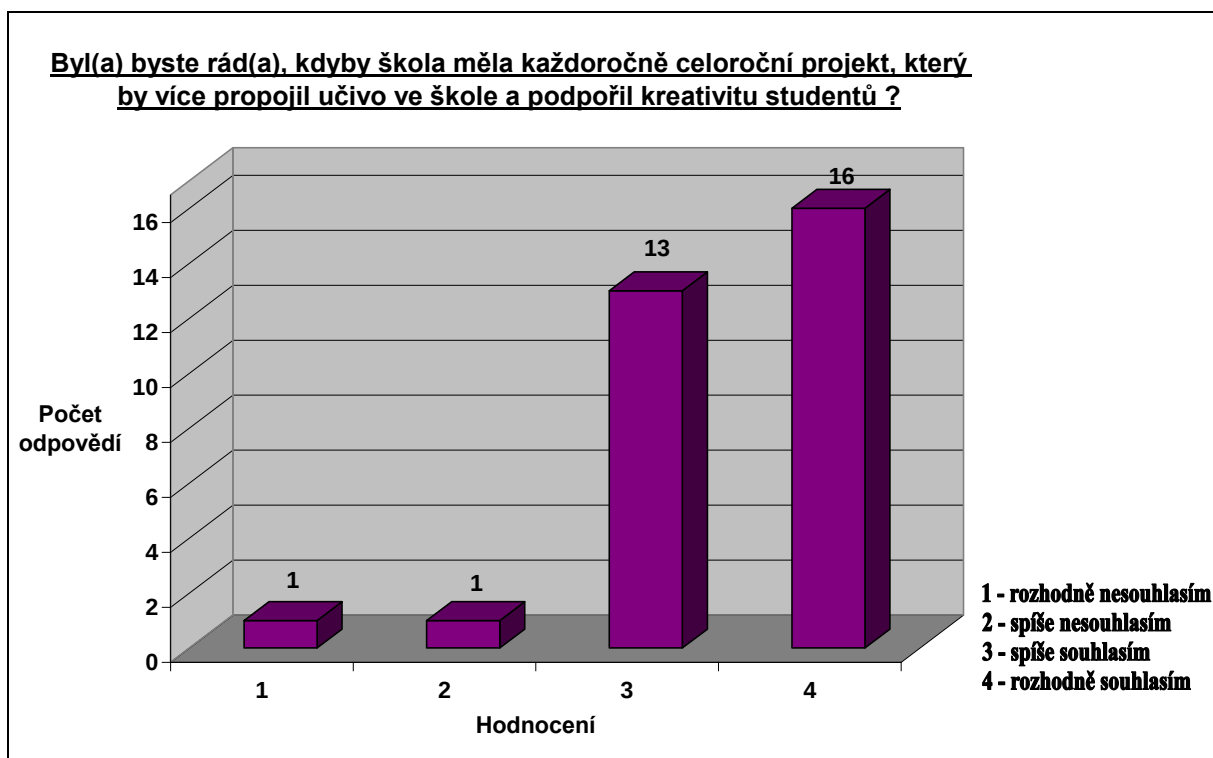

Graf č. 4 Znáznornění počtu odpovědí z dotazníku

Otázka týkající se kulturních akcí je spojena s popularitou Střední školy designu a módy, kdy se tato škola navenek prezentovala a nadále prezentuje jako státní neplacená moderní škola s 90-ti letou tradicí, ovšem ani za dřívějších dob se studenti málo kdy podívali na nějakou významnou přehlídku nebo kulturní akci spojenou se světovou módou či výstavou. Od nynějších studentů bylo zjištěno, že se situace na škole zlepšila. Navštěvují teď více akcí vhodných pro studenty designu a módy. Stále jich podle jejich názoru není dostatek, aby se mohly inspirovat a načerpat novinky ze světa módy. Právě tyto zážitky a poznatky ze světa jsou důležité pro tvořivost a kreativitu studentů této školy. Díky nim se více otevrou a budou se snažit se více prosadit.

Do programu projektu by tedy mělo být zařazeno i více kulturních a společenských akcí, které by pomohly rozvíjet ve studentech kreativitu a tvořivost.

Otázka č. 18

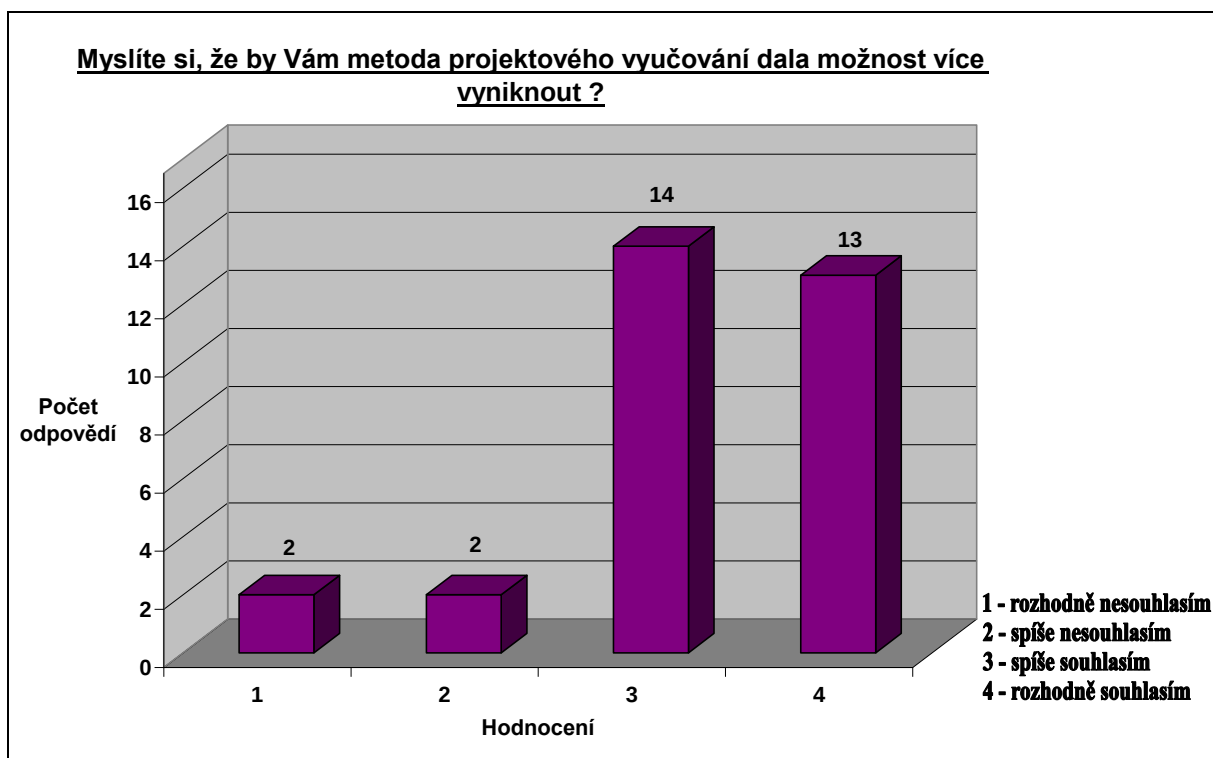
Graf č. 5 Znáznornění počtu odpovědí z dotazníku

Po krátké slovní ukázce, jak by případně projektového vyučování na SŠDaM mohlo studium probíhat, odpovídali studenti na otázku týkající se vzájemného propojení učiva kladně. Rádi by si vyzkoušeli novou metodu výuky a snad by se jim i lépe učivo pamatovalo, když by bylo v prolínání a návaznosti na časovou osu světových i českých dějin. I na tyto názory studentů by se měl program navrhovaného projektu zaměřit. Díky němu by mělo být učivo snadněji pochopitelnější, zábavnější a jeho efektivnost by se měla projevit na konečných výsledcích studentů, jak při závěrečných písemkách nebo i maturitních zkouškách končících ročníků.

Pro návrh projektu je tedy zásadní, že studenti mají zájem o projektové vyučování a přejí si, aby byl projekt na škole realizován.

Důležitá je následující otázka, která se zabývá úvahou studentů, zda by jim tato metoda dala možnost opravdu vyniknout a snadněji prezentovat jejich názory.

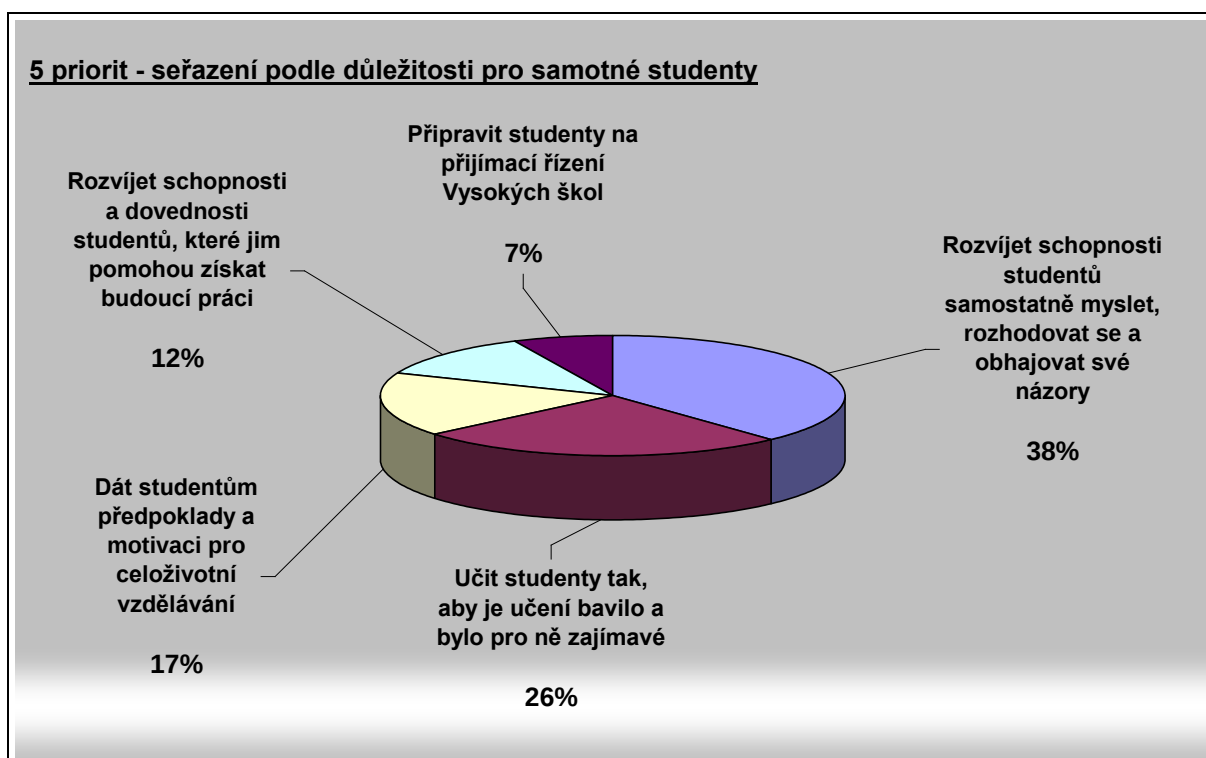
Otázka č. 20

Graf č. 6 Znáznornění počtu odpovědí z dotazníku

Při psaní této otázky do dotazníku, bylo nutné zamyslet se nad otázkou, zda je metoda projektového vyučování vhodná jen pro odborné školy nebo i všeobecné školy a gymnázia. Po položení této otázky bylo možné usoudit, že metoda projektového vyučování je na školách tvořivých a kreativních více vhodná než na všeobecných školách a gymnáziích. Studenti na průmyslových školách potřebují více názornosti a snadnějšího pochopení učiva, a právě proto byl zaměřen výzkum na SŠDaM, která má studenty připravit na velmi kreativní budoucí povolání. Je možné, že i nynější studenti, by přivítali projektovou výuku ve své škole a to i celoročně, jako velký hlavní projekt se závěrečným vyvrcholením přehlídky jejich tvorby nebo výstavou. Snad i díky těmto závěrečným vyhodnocením by si dodali více sebevědomí, chtěly by dosáhnout lepších výsledků a více se tak zviditelnit na trhu designu a módy.

Otázka č. 26

Graf č. 7 Znárodnění priorit podle důležitosti

Otázka č. 26 je speciálně zaměřená otázka na priority studentů. Byla položena jako pyramida hodnot: Ohodnoťte jednotlivé priority od 1 do 5, jako ve škole, kdy 1 pro Vás bude nejdůležitější a 5 nejméně důležité. Jedna třetina studentů odpověděla, že prioritou č.1 je pro ně samostatně se rozvíjet, rozhodovat se a obhajovat si své názory. Což je možnost odpovědi zaměřená na sebevědomí studentů a možnost projevit svou tvořivost, ať už v povinných předmětech nebo kroužcích. Jako druhou prioritu studenti zvolili zábavnost a zajímavost studia. Studenti mají představu, že pokud by byla atmosféra ve škole uvolněnější, chodili by do školy mnohem raději a škola by tak pro ně byla důležitější a zároveň zábavná. Všechny ostatní priority umístěné na nejnižší důležitých pozicích se týkají jejich budoucího života a vzdělávání, což je velmi překvapující. Z těchto výsledků se dá usoudit, že jen málo studentů považuje za důležité dostat se na vysokou školu a svoji odbornost dále prohlubovat v poznacích a následných možnostech budoucího zaměstnání. Dá se usoudit, že studentům jde v současné době spíše o aktuální zábavné období, kdy si mohou užívat, tvořit a extrémisticky se projevovat, aniž by se přitom museli zatěžovat otázkou, jak to s nimi bude do budoucna. I tímto poznatkem by se měl program navrhovaného projektu zabývat nebo by měl zdůraznit potřebu dalšího vzdělávání.

2.4.1.2 Vyhodnocení dotazníku

Pro zjištění aktuálního stavu využívání projektového vyučování na Střední škole designu a módy bylo zapotřebí provedení analýzy pomocí dotazníku. Ten byl studentům rozdán v průběhu jejich školního roku, bez předchozí přípravy na zodpovídání otázek a nezasahoval do chodu výuky. Analýzy pomocí dotazníku se zúčastnilo celkem 31 respondentů. Tento počet respondentů stačil ke zmapování současného situace využití projektového vyučování na SŠDaM.

V dotazníku byly studentům pokládány otázky na zjištění stavu využívání projektového vyučování na jejich škole, názory studentů na kvalitu a vedení školy, na možnost využití jejich kreativity a tvořivosti. Z výsledků dotazníku vyplývá, že studenti jsou na škole spokojeni a učitelé se pro ně snaží vytvořit projekty a kulturní akce, které by jim pomohly v rozvoji tvořivosti a kreativity, ale těchto akcí není mnoho. Studenti mají potřebu více tvořit, více projevit svůj talent, rozvíjet schopnosti obhájit svou práci a dovést ji do konečné podoby. Díky výsledkům z dotazníku může být vytvořen program projektového vyučování zaměřený na kreativnější metodě výuky s prolínáním předmětů. Ukázka vyplněného dotazníku od studenta je přiložena v příloze č.4.

2.4.2 Analýza pomocí rozhovoru

Cílem využití rozhovoru pro analýzu výzkumu je navázání kontaktu výzkumníka se zkoumanou osobou a získat tak informace, které bychom jinými způsoby získávaly těžko. Pro tuto analýzu byl zvolen jako vhodný typ polostrukturovaného rozhovoru, který se vyznačuje předem připravenými otázkami s možností úpravy otázek podle rozvíjení se diskuze. Výzkumník tak může přímo reagovat na situace vzniklé během rozhovoru.

Pro naše účely je vhodný typ projektu: otevřená skupinová diskuze.

Rozhovor se uskutečnil koncem mé pedagogické praxe v měsíci březen 2012. Studenti nebyli na rozhovor dopředu připraveni a odpovídali spontánně. Rozhovor probíhal ve volné třídě bez výuky a jiných studentů či učitelů. Všichni dotazovaní tak byli ve známém a klidném prostředí, bez rušivých prvků. Jelikož již tyto studenti předtím vyplňovali dotazník, očekávali tematiku následujícího rozhovoru. Studenti jsou označeni písmenem S, pro zachování anonymity a čísla označují jednotlivé studenty.

Ze skupinové diskuze byl pořízen zvukový záznam, se kterým před začátkem nahrávání všichni studenti souhlasili. Záznam byl pořízen zvukovým záznamníkem mobilního telefonu. Celý rozhovor se studenty trval asi 12 minut a to pouze po dobu přestávky mezi vyučovanými předměty. Následně byl rozhovor převeden do písemné podoby.

Přepis rozhovoru se stal dalším materiálem pro analýzu kvalitní výuky na SŠDaM.

Předem připravené otázky, které budou kladeny studentům při rozhovoru:

1. Jste rádi studenty Střední školy designu a módy a proč?
2. Při výuce dostatečně využíváte moderní techniku?
3. Podporují Vás učitelé ve vaší tvorbě, např: v hodinách modelové tvorby?
4. Účastníte se regionálních či státních soutěží módy a podporuje Vás škola v materiálních a technických prostředcích?
5. Jak často máte možnost jet na nějakou kulturní akci či zájezd?
6. Víte co je to projektové vyučování? Jaké téma by se Vám líbilo pro celoroční projekt, jakou dobu byste chtěli „prožívat“ po celý rok?
7. Myslíte si, že by Vás studium více bavilo, kdyby škola vyučovala podle dlouhodobých projektů? Měli byste zájem prohlubovat své vědomosti a dovednosti?
8. Co byste na této škole vylepšili, kdyby jste měli naprosto volnou ruku?

2.4.2.1. Rozhovor

Otázky a odpovědi dotazovaných studentů při rozhovoru:

1. Jste rádi studenty Střední školy designu a módy a proč?

S1: „Jasně, vždycky jsem snila o tom, že budu návrhářkou, nevím jestli se mi to v životě povede se prosadit, ale mám svůj styl a chci ho lidem ukázat.“

S2: „Je to dobrá kombinace. Na jednu stranu musíte přetrpět ty normální předměty a na druhou stranu jsou tu předměty, kdy se vydovádíte, uvolníte se při nich a na chvíli zapomenete na starosti kolem, jako třeba písemky, co nás za chvíli čekají (smích).“

S3: „Asi tak nějak, mám na to stejný názor.“

S4: „Já jsem si to vybrala, protože moje mamka vystudovala taky oděvní. Sice jen učiliště, ale je to výhodný, ušít si na sebe něco, co jiní nemají.“

2. Využíváte při výuce dostatečně moderní techniku?

S1: „My ani ne, protože jsme z oboru, který tu příští rok končí. Nemáme moc předmětů, kde bychom ji využívali. Spíš jen v počítačích a to jen nějaká úprava obrázků.“

S2: „My to máme super, protože máme hodiny grafiky, upravujeme fotky, retušujeme a navrhujeme třeba pokoje, letáky na akce apod.“

S3: „Jo a v učebnách máme interaktivní tabule, letos nově, takže s tím sice nikdo moc neumí, ale dokáže to dobrý věci.“

S4: „Nebo pak máme ještě ty staré dataprojektory (smích), ty už tady jsou snad roky.“

3. Podporují Vás učitelé ve vaší vlastní tvorbě, např: v hodinách modelové tvorby?

S1: „Moc ne. Nejdříve nám zadají, ať vymyslíme model na dané téma. My jej nakreslíme, makáme na tom a když to přineseme do školy, řeknou nám, že to takhle nejde udělat. Prostě je to náročné na vytvoření stříhové dokumentace.“

S2: „Nebo se jim spíš nechce nad tím přemýšlet a tak nám řeknou, ať to upravíme takhle a takhle, aby se to dobře stříhově řešilo. Někdy ale stačí přitom přiložit látky, někde ji zastrčit do švu a vzniknou úžasný šaty.“

S3: „Je to zajímavý. Jak jinak by podobně složité stříhy zvládali světoví návrháři. Vždycky to jde nějak udělat. Podle mě jde jen o to, že se jim to moc nelíbí a chtějí abychom to předělali.“

S4: „Jo, jsou ze staré školy a asi jim to přijde někdy moc odvážné.“

4. Účastníte se regionálních či státních soutěží módy a podporuje Vás škola v materiálních a technických prostředcích?

S1: „Ano, jsou tu doteky módy. Ale tam se taky nedostane každý, musíte projít výběrkem a pak se můžete zúčastnit. Já už jsem tam byla dvakrát a nic jsem nevyhrála. Ale třeba letos to vyjde.“

S2: „Jsou studenti na škole, kteří jezdí na celostátní soutěže, ale to jsou lidi, co je moc nepotkáváme. Už jsou prostě jiná liga a my mezi nimi nemáme šanci.“

S3: „Ještě je Zlatá jehla. Tam se od nás lidi dostanou a kolikrát i vyhrají. Musíte mít ale dobrý nápad a hlavně materiály.“

S4: „Ano, materiály, které nám věnuje škola na podobné soutěže jsou hrozný, ale kolikrát i z látky co vypadá příšerně ušijete něco famózního, když to zkombinujete s podobnou šíleností.“

5. Jak často máte možnost jet na nějakou kulturní akci či zájezd?

S1: „Na velký zájezd tak do Vídně. Většinou před Vánocemi. Ale jindy i do Prahy na výstavu, nebo na přehlídku někoho méně slavného či bývalého studenta této školy. Například na veletrhu Styl a KABO v Brně slýcháme od našich učitelek, že někteří z nich jsou bývalí studenti z naší školy.“

S2: „A tady v Prostějově, když jsou nějaké výstavy v Kulturním centru Duha.“

S3: „Jinak nic velkého. Jednou nám slibovaly výměnný pobyt studentů oděvních škol z cizích zemí, ale k tomu taky nedošlo.“

S4: „A když se někam jede na pořádnou akci, jsou vybráni studenti, kteří si to zaslouží, kteří se snaží a mají o to velký zájem. Nebo na to mají peníze. Někdy jsou ty akce příliš finančně náročný a nemůžou se jich zúčastnit všichni.“

6. Víte co je to projektové vyučování? Jaké téma by se Vám líbilo pro celoroční projekt, jakou dobu byste chtěli „prožívat“ po celý rok?

S1: „Ano, pracujeme na menších projektech v ekonomice. Dostaneme úkol vytvořit si firmu na nějaké zboží. A pak to všechno zpracujeme. Pronajmeme budovu, najmeme zaměstnance, propočítáme celkové náklady a kolik nám to vynese.“

S2: „Ale je to jen tak na měsíc a na závěr si prezentujeme na jaké zboží máme firmu. Tohle mě moc nebaví. Nikdy mi matematika nešla.“

S3: „Mě se to líbí, třeba budeš v životě potřebovat vědět, jak to chodí a jak si to spočítat sám.“

S4: „Projekty děláme vlastně i v hodinách modelové tvorby. Zadájí nám téma, my si vypracujeme modely, nákresy, konstrukčně to vymodelujeme a zhotovíme technický postup jak to ušít. To je taky projekt a ty modely co ušijeme pak jdou do těch různých soutěží. Nebo si šijeme šaty na plesy nebo pro známe nějakou zakázku.“

7. Myslíte si, že by Vás studium více bavilo, kdyby škola vyučovala podle dlouhodobých projektů? Měli byste zájem prohlubovat své vědomosti a dovednosti?

S1: „Určitě. Třeba kdyby to bylo jako v každém roce probíráme v dějinách jinou dobu a kdybychom i v malbě kreslily ty sloupy a jiné charakteristické znaky dané doby, tak by se nám to lépe pamatovalo, podstavec, kuželík apod.“

S2: „Nebo se zaměřit konkrétně na jeden styl, třeba etno, hippies, doba Baroka nebo nějaké extrémní kombinace barev podle slavných návrhářů.“

S3: „To by se nám pak lépe učilo, těšili bychom se na to jaká doba přijde po Baroku a tak dále. Zajímalo by mě jak se oblékali v určité době a když bychom si to pak ještě nakreslili v malbě, ten dobový oděv, hned bychom si na to vzpomněli u písemky.“

S4: „Myslím, že jo. Bavilo by nás to, zvlášť asi poznávat různé doby a kreslit k tomu obrazy.“

8. Co byste na této škole vylepšili, kdyby jste měli naprosto volnou ruku?

S1: „Já bych třeba navrhovala, aby každá třída měla svoji zeď a na tu by si nakreslila co chtěla. Nějak ty chodby na škole zpříjemnit, vymalovat je tak, aby se to líbilo i ostatním, dát tomu život. Nemyslím nic šíleného, ale každá třída by se tak mohla projevit jaký má styl.“

S2: „Jo, to by bylo dobrý. A mít na té stěně třídní fotky nebo aspoň kousek nástěnky.“

S3: „Celkově by se škola mohla trochu zmodernizovat, ale je pravda, že za poslední roky tu máme nové ateliéry, nové učebny a studovny. Možná i z venku by se mohla předělat do kreativnější podoby.“

S4: „Trochu bych upravila předměty. Některý učí učitelé co tomu vůbec nerozumí a nedokážou nám to pořádně vysvětlit. A některý předměty máme úplně zbytečně. Nevím na co nám kdy budou dobrý.“

2.4.2.2 Vyhodnocení rozhovoru

Hlavním cílem provedení analýzy pomocí rozhovoru bylo získat potřebné informace o současném situaci využívání projektového vyučování na SŠDaM. Pro rozhovor byli vybráni studenti na doporučení třídních učitelek. Tito studenti mají zájem o svoji školu a byli ochotni rozhovor podat. Pomocí rozhovoru se studenty byl získán jakýsi přehled, který je úvodem do problematiky zařazování projektů do výuky. Studenti v rozhovoru mluvili o vlastním názoru na výukové metody, o možnostech navštěvovat kulturní a společenské akce, o vlastních potřebách prosadit se ve společnosti a o nápadech jak SŠDaM případně vylepšit. Studenti se zpočátku drželi zpátky ve svých odpovědích, ale ke konci rozhovoru už byli uvolněnější a diskuze pokračovala i poté co byly základní otázky pro výzkum zodpovězeny a záznamník byl vypnut. Podle výpovědí studentů se dá usoudit, že studenti jsou převážně s metodou výuky a organizací školy spokojeni. Mají však nějaké výhrady k nynějšímu stavu a přáli by si, aby bylo studium více zábavné a propojenější. Za důležité pokládají aktivně tvořit a vyjádřit svou kreativitu. To se dá například podpořit i tím, že by si žáci, jak v rozhovoru naznačují, mohli vymalovat chodby školy. Výstupem z rozhovoru je fakt, že škola poskytuje studentům dobré zázemí pro rozvíjení jejich talentů, ale měla by při výuce více prosadit metodu projektového vyučování a propojit tak některé předměty, aby byli snadněji pochopitelné.

2.4.3 Souhrnná interpretace výsledků výzkumu

Po shrnutí výsledků obou použitých metod, dojdeme k následujícím závěrům:

- všichni dotazovaní studenti vypověděli, že jim škola nenabízí mnoho tvořivých a kreativních předmětů, kde by mohli více prosadit svůj talent.
- škola studentům sice nabízí možnost zúčastnění se kulturních akcí a poznávacích zájezdů, ale i tak je takových akcí za rok málo a většinou mohou jet pouze někteří studenti.
- většina studentů by uvítala dlouhodobější projekty na jejich škole a rádi by se jich zúčastnili. Tyto projekty jsou však závislé na aktivitě učitelů a ti vytváří jen jednopředmětové krátkodobé projekty.
- jak studenti vypovídají, přáli by si výuku více zábavnou a motivující formou, zpestření všedních dní v podobě zájezdů či kulturních akcí a propojení jednotlivých hodin do ucelenějších a smysluplnějších celků.

2.4.4 Reflexe výzkumníka

Po realizovaném výzkumu je vhodné se ohlédnout a pokusit se analyzovat a zhodnotit jeho jednotlivé kroky a výsledky.

I když studenti měli těsně před dokončením svých závěrečných ročníkových prací, vyšli mi společně s učiteli vstříc jak kladným přístupem k mému výzkumu, tak ochotou spolupracovat na vyplnění dotazníků a poskytnutím rozhovoru. Studenti se chovali uvážene a mile.

Po ukončení výzkumu si můžeme položit otázku, co vede studenty k tomu, aby měli zábavnější a smysluplnější výuku? Je to snaha opravdu pochopit učivo a prohloubit své vědomosti, spojené s následným praktickým využitím, nebo jen současným pocitem chodit do školy rád a cítit se ve škole dobře. Jak naznačují výsledky otázky č. 26, studenti shledávají prioritu ve schopnosti prosadit si svůj názor a stát si za ním, ale na druhou stranu, proč otázky týkající se jejich budoucnosti jsou na pyramidě hodnot až nejnižší. Je možné, že studentům záleží více na současnosti si užívat, než aby je škola důkladně připravila na budoucí povolání? Nebo si spíše studenti ještě neuvědomují, jak je pokračování jejich studia důležité pro to, aby se dokázaly v tomto chaotickém a věčně uspěchaném světě módy a umění prosadit? Na zodpovězení této otázky by bylo zapotřebí uskutečnit další rozhovor se studenty a potvrdit tak jednu z možných variant. Ukázalo se, že analýza formou rozhovoru byla pro výzkum velmi přínosná. Získané informace byly velmi zajímavé a nejen, že studenti

odpověděli na výzkumné otázky, ale zároveň poskytly i cenné myšlenky jak zpříjemnit prostory a výuku ve škole.

Za chybějící a nevyužívaný jev považuji nedostatečné využití výtvarných experimentů a kulturních akcí, které by pomohly studentům v rozvíjení jejich kreativity a tvořivosti. A právě díky hravým pojetím výuky lze výuku na SŠDaM obohatit.

3. Vlastní návrh projektu

V praktické části práce navrhuji program projektového vyučování, který by mohl být realizován na Střední škole designu a módy v Prostějově. Specifikem střední odborné školy je příprava na profesi oděvního a grafického designéra, návrháře, dekorátéra nebo ilustrátora. Přirozenou integrací předmětů si studenti mají možnost osvojit jak svojí profesi, tak i vyzkoušet všeobecné i odborné klíčové kompetence.

Hlavní strukturou programu projektu je časová osa světových a českých dějin, kdy po celé 4 roky studia na střední škole studenti projdou všemi obdobími. Celé dané období by měli probírat měsíc a následně se pak přesunout k dalšímu. V každém z předmětů proberou slavné osobnosti doby, styl odívání nebo malířské umění, v závěru se pak na dílnách pokusí si alespoň část historických oděvů zkonstruovat střih a ušít. V prvním ročníku tedy začnou obdobím 3000let před naším letopočtem, v době Egypta a postupně se budou každým rokem seznamovat s následujícím obdobím a to až po současnost. Projekt byl nazván jen názorně, pro představivost vývoje dávných dob a jeho odívání a to : „Od krinolíny k džínsům“. Projekt je nazván podle knihy Jany Skarlantové, která čtenáře v knize „Od krinolíny k džínsům“ povede od historie, kterou znají z dějepisu, přes dobu našich babiček až do současnosti.

Projekt „**Od krinolíny k džínsům**“ má studenty seznámit s poměrně dlouhou cestou, kterou musí projít od nastudování učitelem zadané doby, významnými autory spisovatelských i uměleckých děl, stylem odívání, vyznačující se architekturou s typickými prvky a uměním, které vládlo dané historické době. Studenti po nastudování doby budou vyhledávat prvky typické pro jejich období a snažit se v hodinách výtvarné výchovy, rukodělných prací či modelové tvorby vypracovat výrobek či model, který by správně zapadl do jejich doby.

Tento projekt bude určen pro všechny studenty SŠDaM a bude realizován ve výuce předmětů – Českého jazyka, Dějin oděvní kultury, Dějepisu, Modelové tvorby, Praxe, Výtvarné výchovy, Konstrukce a modelování oděvů a Grafiky. Na projektu bude pracovat celá třída, rozdělená do skupinek – bude se jednat o skupinovou i individuální práci. Výstupem projektu bude módní přehlídka a umělecká výstava prací všech studentů.

Cílem tohoto projektu je studenty:

- seznámit s individuální i skupinovou prací
- naučit je propojit a využívat získané vědomosti z několika předmětů
- motivovat k vytvoření vlastního návrhu a modelu
- naučit je prezentovat výsledky své práce

3.1 Program navrhovaného projektu pro SŠDaM

Název	Od krinolíny k džinsům
Autor	Jana Richterová
Realizace	1., 2., 3., 4.ročník – Obor Návrhářství, Oděvní design
Typ projektu - podle délky – - podle prostředí – - podle počtu zúčastněných – - podle organizace – - podle navrhovatele – - podle účelu –	dlouhodobý školní + domácí třídní vícepředmětový navrhovaný společně učitelem a studenty k propojení teoretických a praktických dovedností
Cíle projektu	Studenti uplatní dosud získané znalosti při vyhledání, vykonstruování a zhotovení oděvu. Seznámí se se současnými módními novinkami
Výstupy	Zhotovit oděv včetně konstrukční a technologické dokumentace, předvést ho na školní přehlídce či výstavě
Předpokládané činnosti v daném předmětu (příklad)	• Český jazyk – Antická literatura (Řecké a římské umění) • Dějiny výtvarné kultury – Kultura a odívání antického období, Stavby antické doby • Malba – malba antického oděvu a římských významných staveb • Konstrukce a modelování oděvů – rýsování a modelace typických oděvů Antického Říma • Technologie, Hotovení oděvů – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty
Organizace	Individuální i skupinová práce ve třídě, v šicí dílně
Předpokládané výukové metody	- metody praktické, grafické, výtvarné a pracovní činnosti - metody demonstrační – přehlídka, výstava - diskuze nad problémy

Předpokládané pomůcky	Psací potřeby, šicí potřeby, šicí stroj atd.
Způsob prezentace projektu	Módní přehlídka zhotovených oděvů před učiteli, rodiči a studenty školy. Výstava modelů včetně jejich technické dokumentace
Způsob hodnocení	Učitelé – zhodnocení výsledku – návrhu, stříhu, dokumentace, ušitého modelu (body - známka) Skupiny studentů – hodnocení se navzájem (body)

Tabulka č. 3 Návrh projektu

3.3 Učební osnovy

Vzdělávací program „Od krinolíny k džínsům“ realizuje požadavky na odborné vzdělávání prostřednictvím formulovaných vzdělávacích oblastí a vytváří pro školní praxi dílčí celky – vyučovací předměty. Všechny předměty, které projekt zahrnuje se navzájem prolínají pomocí časové osy světových i českých dějin. Každé období je probíráno celý měsíc, během kterého se studenti seznamují s danou dobou, významnými osobnostmi, stylem odívání či proslulými stavbami. Učební osnovy slouží jako podklady pro vedení vyučovacích hodin. Učitelé tak budou připravovat plán pouze na jednotlivé hodiny. Další učební osnovy pro 2, 3 a 4.ročník jsou přiloženy v příloze č. 1.

3.3.1 Učební osnovy pro 1. ročníky

Září

- **Český jazyk** - nejstarší písemné památky (Sumer, Babylon, Egypt, Indie)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Starověká kultura a odívání 3000 let př.n.l, Stavby a architektura starého Egypta
- **Malba** – malba egyptského oděvu a staveb starého Egypta
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace typických oděvů starého Egypta
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Říjen

- **Český jazyk** – Antická literatura (Řecké a římské umění)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Kultura a odívání antického období, Stavby antické doby
- **Malba** – malba antického oděvu a římských významných staveb
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace typických oděvů Antického Říma
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Listopad

- **Český jazyk** – Počátky literatury u nás – Staroslověnské písemnictví
- **Dějiny výtvarné kultury** – Odívání v 9.století
- **Malba** – malba antického oděvu a řeckých významných staveb
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace typických oděvů Antického Řecka
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Prosinec

- **Český jazyk** – Literatura doby reformního hnutí a doby husitské – Jednota bratrská, osobnost Jana Husa
- **Dějiny výtvarné kultury** – Oděvy středověku – doba předhusitská a husitská
- **Malba** – malba husitského oděvu, malba významných gotických staveb a typických prvků gotiky
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace typických oděvů husitských válek a prostých lidí
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Leden

- **Český jazyk** – Humanismus a renesance v evropském umění – Italská, anglická, francouzská, španělská literatura (D. Aligieri, W. Shakespeare, M. de Montaigne)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Renesanční odívání ve světě
- **Malba** – malba renesančního oděvu + studie siluety

- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace renesančních oděvů a jednotlivých součástí
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Únor

- **Český jazyk** – Doba pobělohorská (J. A. Komenský, barokní umění a literatura)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Móda doby Krále Slunce
- **Malba** – malba postavy osobnosti Krále Slunce + studie dámských oděvů
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace barokních oděvů a jednotlivých součástí
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Březen

- **Český jazyk** – Klasicismus a osvícenství v evropské literatuře (Anglie, Francie)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Doba Napoleona Bonaparte, Móda Biedermeiera, Empír
- **Malba** – malba osobnosti Napoleona Bonaparte + studie Biedermaeier oděvů
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace Biedermeier oděvů a jednotlivých součástí (Honzík)
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Duben

- **Český jazyk** – Národní obrození – fáze obranná, ofenzivní (Dobrovský, Jungmann)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Oděvy románského období u nás, architektura
- **Malba** – malba románského stylu odívání u nás
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů romantismu
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Květen

- **Český jazyk** – Romantismus ve světové literatuře (Anglie, Francie, Rusko, Polsko, Česko)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Oděvy románského období ve světě, architektura
- **Malba** – malba románského stylu odívání ve světě, klasické prvky romantismu v architektuře
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů romantismu ve světě
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Červen

- **Český jazyk** – Česká literatura 30. a 40. let 19. století (Erben, Čelakovský)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Romantismus – odívání nižších vrstev
- **Malba** – malba románského stylu odívání – nižší a chudinské vrstvy
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů romantismu nižších vrstev a chudiny
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

3.4 Hodnocení studentů

Cílem hodnocení studentů je zaměřením se na jejich snahu a pečlivost pracovat na zadaném úkolu. Motivovat je k soustředění a zodpovědnosti při vyučování. Hodnocení studentů by mělo být průběžné a celkové, na závěr roku. Navrhuji, aby každý učitel v průběhu projektu ve svém předmětu hodnotil celkový přístup studentů, správnost provedení jimi zadaných úkolů a zhodnotit závěrečný výrobek. Hodnocení by mělo probíhat bodově či slovně každý měsíc, aby studenti věděli, jak si v projektu vedou. Průběžně mohou studenty zkoušet a zjišťovat, jestli mají dostatečné vědomosti k zadané práci. Na závěr roku by studenti byli ohodnoceni celkovou známkou z jednotlivých předmětů a písemnou zprávou o jejich přístupu k celoročnímu projektu. Výstupem by pro studenty byla motivace více se do projektu zapojit, splnit očekávané úkoly a na závěr předvést ostatním studentům či veřejnosti na závěrečné přehlídce svůj talent a kreativitu. Fotografie pořízené z přehlídky by mohly být vytištěny a vloženy do ročenek každé třídy.

3.5 Vyhodnocení projektu

Ke konci školního roku budou vyhrazeny hodiny jen pro nácvik módní přehlídky, jak pro učitelé a přátelé školy. Pro přehlídku vyberou studenti nejlepší modely, které studenti vytvořili. Kromě přehlídky studenti připraví své výtvary na vystavení v místních prostorách Městského kina Duha, které budou dostupné široké veřejnosti po celou dobu letních prázdnin a při dnech otevřených dveří SŠDaM. V navrhovaném projektu by kromě výstavy bylo výhodné vydání knihy nebo školní ročenky s výsledky projektu. Obojí by bylo profesionálně zpracováno. Studenti by se měli podílet i na propagaci výstavy a zvaní hostů.

3.6 Závěrečná reflexe projektu

Během celého projektu je důležité jeho průběh hodnotit, poskytovat studentům zpětnou vazbu. Projekt je náročný na jednotlivé činnosti i čas, průběžné vyhodnocování projektu ale může pomoci udržet studenty motivované. Kromě skupinových diskusí nad dílčími výsledky i průběhem jednotlivých činností můžeme projekt uzavřít písemnou formou reflexe projektu, která může tvořit součást výstavy. Návrhy otázek: Jaká činnost Tě bavila nejvíc a proč? Co ses nového naučil/a? Co Tě překvapilo / potěšilo / zklamalo? Co bys nyní udělal/a jinak? Čím jsi prospěl týmu?

4. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo na základě studia projektových metod vytvořit návrh projektu pro Střední školu designu a módy v Prostějově. Dílčími cíly bylo zmapování možností projektového vyučování na této střední škole, analyzovat jejich přednosti nedostatky v kvalitě vyučování a zohlednit je v návrhu vlastního projektu.

Teoretická část práce obsahuje historii a současnost projektové výuky, samotné vymezení pojmu, metodiku, přednosti a úskalí projektového vyučování, dále také rozdíl mezi klasickou a projektovou výukou a končí popisem současného stavu na SŠDaM.

Výzkumná část je zaměřena na získání informací současné kvality vyučování na této střední škole a na potřeby studentů, díky nimž by je studium na škole více bavilo a byli spokojeni. Pro analýzu stavu na střední škole byl sestaven dotazník, který dal práci potřebné skutečnosti, které byly dále zohledněny v navrhovaném projektu. Dále byla tato metoda podpořena rozhovory s vybranými studenty, kteří byli ochotni přispět svými názory na důkladnější vytvoření návrhu projektu. Všechny zodpovězené dotazníky byly vyhodnoceny a nejdůležitější otázky zpracovány pro lepší přehlednost do grafů, které nám snadněji ukázaly, jestli převládá negativní či pozitivní názor studentů na kvalitu výuky ve škole. Následně pak z rozhovoru s dobrovolníky z řad studentů jsem se dozvěděla o konkrétnějších příčinách a důvodech nespokojenosti studentů s výukou. Tyto vyzkoumané otázky jsem také ve vlastním navrhovaném projektu zohlednila a přizpůsobila jej potřebám a přáním studentů.

Někteří učitelé školy realizují projekty z vlastního podnětu, ale tyto krátkodobé jednopředmětové projekty nestačí pro spokojenost studentů. Pokud by se škola zapojila do velkých celoročních předmětů, studenti by získávali provázanost a souvislost učiva mnoha předmětů a učivo by pro ně tak bylo více zábavné a snadněji pochopitelné.

V další části práce je navržen vlastní program projektového vyučování, který by mohl být v budoucnu na škole realizován. Cílem programu tak bude, posílení motivace studentů a zvýšení efektivity výuky. Do projektu bude integrováno 5 výukových předmětů, které se budou navzájem tématicky prolínat. Výstupem projektu bude výstava uměleckých prací z hodin výtvarné výchovy a módní přehlídka z praxí, volitelného předmětu modelové tvorby a kroužku dovedných rukou, kde budou modely studentů prezentovány. Kromě těchto hodnotných výtvorů bude výstupem také potřebná dokumentace. Od návrhu modelu, přes samotnou konstrukci, technologii zhotovení a konečné zpracování užitím na školních praxích.

Bakalářská práce splnila všechny vytyčené cíle. Mým přáním je, aby shromážděné poznatky a nápady přinesly i ostatním učitelům či studentům podněty k jejich práci při projektovém vyučování, a aby motivovala učitele z SŠDaM k uskutečnění návrhu projektu pro jejich školu. Pro pokračování této práce bych zvolila výzkum založený na názoru studentů jeden nebo dva školní roky po integraci projektového vyučování a zjištění, jak zúčastněné studenty baví výuka a zda jsou ve škole spokojeni s projevením své tvořivosti.

Použitá literatura

1. Coufalová, J.: *Projektové vyučování pro první stupeň základní školy*. Fortuna, Praha. 2006.
2. Dlabola, Z.: *Projektové vyučování* [online]. 2006, [cit. 2012-11-04]. Dostupné z: <http://www.projektovevyucovani.cz/aboutProjects.aspx>.
3. Kašová, J.: *Škola trochu jinak. Projektové vyučování v teorii i praxi*. Iuventa, Kroměříž. 1995.
4. Kašová, J., Tomková, A. & Dvořáková, M.: *Učíme v projektech*. Portál, Praha. 2009.
5. Kratochvílová, J.: *Teorie a praxe projektové výuky*. Masarykova Univerzita, Brno. 2006
6. Naar, D.: *Průvodce pro projektové vyučování*. Praha, 2004.
7. Petty, G.: *Moderní vyučování*. Portál, Praha. 2004
8. Sitná, D.: *Metody aktivního vyučování*. Portál, Praha. 2007.
9. Valenta, J.: *Pohledy: Projektová metoda ve škole a za školou*. Praha.

Seznam příloh

- Příloha č.1** - Program projektu pro 2,3,4. ročník
- Příloha č.2** - Vyhodnocení dotazníků pro studenty SŠDaM
- Příloha č.3** - Studentský dotazník – SD
- Příloha č.4** - Ukázka studenty vyplněného dotazníku

Příloha č.1

Program projektu pro 2,3,4. ročník

Učební osnovy pro 2. ročníky

Září

- **Český jazyk – Česká literatura 30.a 50.let 19.století** – Počátky českého realismu
- **Dějiny výtvarné kultury** – Odívání nižších a středních vrstev v realismu
- **Malba** – malba a studie architektury realismu, klasické prvky realismu
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů počátku 19.století
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Říjen

- **Český jazyk** – Realismus ve světové literatuře – Francie, Anglie, Rusko
- **Dějiny výtvarné kultury** – Architektura období realismu, významné stavby světa
- **Malba** – malba a studie významných architektonických budov a typických prvků realismu
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů počátku 19.století
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Listopad

- **Český jazyk** – Česká literatura 50.a 60.let 19.století – Májovci
- **Dějiny výtvarné kultury** – Architektura a odívání poloviny 19.století
- **Malba** – malba a studie významných architektonických budov a typických prvků realismu u nás
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů poloviny 19.století
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Prosinec

- **Český jazyk** – Česká literatura 70., 80.a 90.let 19.století – Ruchovci a Lumírovci
- **Dějiny výtvarné kultury** – Architektura a odívání koncem 19.století
- **Malba** - malba a studie linií architektury 19.století

- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů koncem 19.století
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Leden

- **Český jazyk** – Česká literatura 70., 80.a 90.let 19.století – Lumírovci, Poezie pro děti
- **Dějiny výtvarné kultury** – Architektura a odívání na přelomu 19. a 20.století
- **Malba** - malba a studie linií architektury na počátku 20.století
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů na přelomu 19.století a 20.století
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Únor

- **Český jazyk** – Realismus v české literatuře 80.a 90.let 19.století – Historická, Venkovská próza, Naturalismus
- **Dějiny výtvarné kultury** – Odívání a architektura doby realismu u nás
- **Malba** - malba a studie linií architektury na konci 19.století
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace venkovských oděvů 19.století
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Březen

- **Český jazyk** – Realismus v české literatuře 80.a 90.let 19.století – Realistické drama
- **Dějiny výtvarné kultury** – Užitě umění a architektura secesního období
- **Malba** – malba a studie odívání a architektury secesního období
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů z období secese
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Duben

- **Český jazyk** – Po stopách regionální literatury (j. Wolker, P. Bezruč, E. Valenta)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Prvky antiky a baroka koncem 18.století
- **Malba** – malba a studie odívání a architektury založené na prcích antiky a baroka

- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů nebo doplňků z období antiky a baroka
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Květen

- **Český jazyk** – Detektivní a vědecko-fantastická literatura (E. A. Poe, J. Verne)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Počátek 19.století - Asymetrické rokoko, oděvy, stavby
- **Malba** – malba a studie oděvů rokoka, kresba linií barokních staveb
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů z období rokoka
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Červen

- **Český jazyk** – Moderní umělecké směry na přelomu 19. století a 20.století (impresionismus, symbolismus, dekadence, expresionismus)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Secesní architektura a oděvy doby
- **Malba** - malba a studie oděvů secese, kresba linií secesních staveb
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů z období secese, doplňky secesní doby
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

2.5.3 Učební osnovy pro 3. ročníky

Září

- **Český jazyk** – Moderní směry ve světové literatuře – Francouzští prokletí básníci (symbolismus, dekadence, secese)
- **Dějiny výtvarné kultury** – - Art Deco (1920–1940)
- **Malba** – malba a studie Art Deco, rysy mnoha směrů, především kubismu, futurismu a secese
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů, inspirace Art Deco
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Říjen

- **Český jazyk** – Moderní básnické směry v české literatuře – Generace buřičů
- **Dějiny výtvarné kultury** – Architektura funkcionalismu
- **Malba** – malba podle architekta Le Corbusiera, zaměřeno na funkčnost a účelnost
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů z období funkcionalismu, inspirace tvary z architektury
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Listopad

- **Český jazyk** – Světová próza 1.poloviny 20.století – Tématika 1.světové války
- **Dějiny výtvarné kultury** – Dadaismus – vystižení absurdna
- **Malba** – malba a studie typických prvků dadaismu
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů inspirovaných dadaismem
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Prosinec

- **Český jazyk** – Česká próza 1.poloviny 20.století – Obraz 1.světové války
- **Dějiny výtvarné kultury** – Doba zkracování sukní
- **Malba** – malba klasických oděvů 1.světové války
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů z 1.světové války
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Leden

- **Český jazyk** – Významné umělecké osobnosti regionu Prostějovsko (Česká próza 30.let)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Významné osobnosti regionu Prostějovsko (Architektura, odívání OP Prostějov)
- **Malba** – malba významných budov na Prostějovsku (radnice, divadlo, atd..)
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů, inspirace OP Prostějov

- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Únor

- **Český jazyk** – Světová a Česká poezie 1.poloviny 20.století (poetismus, surrealismus)
- **Dějiny výtvarné kultury** – 20.a 30.léta odívání ve světě
- **Malba** – malba klasických oděvů na počátku 20.století ve světě
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace klasických oděvů na počátku 20.století ve světě
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Březen

- **Český jazyk** – Poezie 30.let 20.století v české literatuře
- **Dějiny výtvarné kultury** – 20.a 30.léta odívání u nás
- **Malba** – malba klasických oděvů na počátku 20.století u nás
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace klasických oděvů na počátku 20.století u nás
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Duben

- **Český jazyk** – Moderní a avantgardní divadlo – Světové a české divadlo od počátku do poloviny 20.století, Osvobozené divadlo, DMF
- **Dějiny výtvarné kultury** – Moderní a avantgardní směry odívání u nás i ve světě
- **Malba** – malba a studie odívání známých osobností na počátku 20.století
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů odívání známých osobností
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Květen

- **Český jazyk** – Humanistické myšlenky v díle K. Čapka (Románská a dramatická tvorba)

- **Dějiny výtvarné kultury** – Vývoj plavek 1.poloviny 20.století
- **Malba** – malba a studie vývoje plavek ve 20.století
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace plavek
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Červen

- **Český jazyk** – Opakování a systematizace probraného učiva
- **Dějiny výtvarné kultury** – Nové styly v umění
- **Malba** – malba a studie typických prvků v kubismu
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace vlastních navržených oděvů, inspirace kubismem
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

2.5.4 Učební osnovy pro 4. ročníky

Září

- **Český jazyk** – Vývoj společnosti a kultury po roce 1945 – Válečné prožitky, reakce na válku a okupaci
- **Dějiny výtvarné kultury** – Haute couture – Coco Chanel
- **Malba** – malba a studie siluety postavy podle Coco Chanel
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů podle Coco Chanel
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Říjen

- **Český jazyk** – Významní představitelé české poválečné poezie – Nová básnická generace (J. Seifert, F. Hrubín, V. Hrabě, J. Kainar)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Diktát pařížských módních salónů po roce 1945
- **Malba** – Proměna siluet v průběhu 20.století
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů udávané Pařížskou módou
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Listopad

- **Český jazyk** – Vývoj české prózy po roce 1970 – Literatura oficiální, exilová a samizdatová
- **Dějiny výtvarné kultury** – Odívání 60.a 70.let 20.století
- **Malba** – malba a studie klasických oděvů ze 60.a 70let 20.století
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů typických pro 60.a 70.léta 20.století
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Prosinec

- **Český jazyk** – Hledání nových cest v současné literatuře (M. Viewegh, K. Kryl)
- **Dějiny výtvarné kultury** – Japonská móda a kultura
- **Malba** – malba a studie japonské kultury
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace typických japonských oděvů
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Leden

- **Český jazyk** – Seznámení s některými představiteli světové literatury – současnost
- **Dějiny výtvarné kultury** – Doba Twiggy
- **Malba** – malba osobnosti módní ikony Twiggy
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů podle Twiggy
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Únor

- **Český jazyk** – Drama a kinematografie – Televizní a filmová tvorba
- **Dějiny výtvarné kultury** – Vliv Hippie
- **Malba** – malba typických prvků a odívání ve stylu Hippie
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace oděvů ve stylu Hippie
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Březen

- **Český jazyk** – Současná dramatická tvorba u nás i ve světě
- **Dějiny výtvarné kultury** – E. Daniely, Matragi, Klír, Nedemlýnská, Rajská
- **Malba** – inspirace slavnými českými návrháři, malba vlastních návrhů
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace vlastních navržených oděvů, inspirace českými návrháři
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Duben

- **Český jazyk** – Beatnici. Básníci s kytarou ve světě i u nás
- **Dějiny výtvarné kultury** – Piere Gardin, Gucci, Versace, Gautier, Dolce&Gabbana, Prada
- **Malba** – inspirace slavnými světovými návrháři, malba vlastních návrhů
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace vlastních navržených oděvů, inspirace světovými návrháři
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Květen

- **Český jazyk** – Drama a kinematografie – Muzikálová tvorba posledního desetiletí
- **Dějiny výtvarné kultury** – Mladí čeští návrháři – Polanka, Páralová, trio La Formela, Pluháčková.
- **Malba** – inspirace okolím ve kterém žijí, vlastní návrh modelu
- **Konstrukce a modelování oděvů** – rýsování a modelace vlastních navržených oděvů
- **Technologie, Hotovení oděvů** – tvorba technologických postupů vybraných oděvů a jejich výroba na šicích dílnách studenty

Příloha č.2

Vyhodnocení dotazníků pro studenty SŠDaM

Možnosti odpovědí/ Otázky	rozhodně nesouhlasím	spíše nesouhlasím	spíše souhlasím	rozhodně souhlasím
1	0	8	20	3
2	4	17	10	0
3	1	12	17	1
4	10	9	10	2
5	2	7	19	4
6	2	14	13	1
7	3	7	10	10
8	4	10	15	1
11	9	12	8	2
12	2	10	13	6
13	18	9	3	1
14	0	2	20	9
15	0	4	20	7
16	3	8	14	6
17	2	3	14	12
18	1	1	13	16
19	2	2	17	10
20	2	2	14	13
21	4	9	11	7

Příloha č.3

Studentský dotazník – SD

Identifikační údaje

muž ☐ žena ☐

Student : 1. – 2. ročníku ☐

3. ročníku ☐

4. ročníku ☐

Legenda:

S uvedeným výrokem

1 – rozhodně nesouhlasím
2 – spíše nesouhlasím
3 – spíše souhlasím
4 – rozhodně souhlasím

(zakřížkujte)

Dotazník pro studenty SŠDAM		1	2	3	4	0
1	Jsem rád(a), že chodím do této školy.					
2	Škola na mne klade příliš vysoké nároky.					
3	Učitelé se snaží o to, aby nás studium bavilo a bylo pro nás zajímavé.					
4	Jsem spokojen(a) s nabídkou mimoškolních aktivit (kroužky, nepovinné předměty...).					
5	Při výuce dostatečně využíváme moderní techniku (počítače, videa, zpětné projektory, dataprojektory atd.).					
6	Škola rozvíjí moji schopnost samostatně myslet, rozhodovat se a obhajovat svá rozhodnutí.					
7	V hodinách modelové tvorby a navrhování máme dostatečnou možnost předložit a prosadit své nápady a návrhy.					
8	Ve škole mám dostatečnou možnost vyjádřit svou kreativitu.					
9	Jsem zvláště spokojen(a) s výukou předmětu/ů (uved' konkrétně a popřípadě také uved' proč):					
10	Jsem zvláště nespokojen(a) s výukou předmětu/ů (uved' konkrétně a popřípadě také uved' proč):					
11	Studentský parlament dává nám žákům dobrou možnost podílet se na životě školy.					
12	Škola poskytuje studentům zájezdy nebo návštěvy kulturních akcí (výstavy, módní přehlídky, koncerty, poznávací zájezdy).					
13	Byl nám umožněn zahraniční výměnný pobyt studentů oděvních nebo návrhářských škol, pro získání zkušeností v zahraničí a poznání kultury.					
14	Škola nás podporuje v aktivitách do okresních či celostátních návrhářských soutěží.					
15	Jsou nám poskytnuty materiální a technické podmínky pro tvorbu kolekcí při účasti na podobných soutěžích.					

Dotazník pro studenty SŠDAM		1	2	3	4	0
16	Návrhářská a tvořivá práce ve škole nás baví.					
17	Škola nabízí studentům krátkodobé nebo dlouhodobé projekty, projektové vyučování. (PV je vyučovací metoda, v níž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování určitých projektů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním. Je to úkol, který vyžaduje iniciativu, kreativitu a organizační dovednosti, stejně tak jako převzetí odpovědnosti za řešení problémů spojených s tématem.)					
18	Byl(a) bych rád(a), kdyby škola měla každoročně celoroční projekt, který by více propojil učivo ve škole a podpořil kreativitu studentů.					
19	Rád(a) bych se zapojil do celoročního projektu.					
20	Myslím si, že by mi tato metoda dala možnost více vyniknout.					
21	Mám možnost se zapojit do projektů pořádané i veřejností.					
22	Pokud by vedení školy a nadšení pedagogického sboru umožnilo celoškolský projekt, který by měl jednotné téma a podíleli by se na něm učitelé všech výukových předmětů. Například 1 den v měsíci by se nekonala běžná výuka a studenti by pracovali dle svého zájmu ve vybraných projektových skupinách. V závěru by se konala celoškolská konference, kde by jednotlivé skupiny prezentovali svoji práci, na jaké téma by měl projekt být: (odívání v multikulturní společnosti – Afrika, , vývoj odívání od „Adama“ dodnes, apod.):					
26	Myslím, že škola by měla především (vyber maximálně 5 priorit a seřaď je od nejdůležitější k méně důležité): a) učit nás tak, aby nás studium bavilo a bylo pro nás zajímavé b) rozvíjet naši schopnost samostatně myslet a rozhodovat se a schopnost obhajovat svá rozhodnutí c) naučit nás efektivně (úspěšně) se učit (a tím nám dát předpoklady a motivaci pro celoživotní vzdělání) d) připravovat k přijetí na konkrétní vysoké školy, které si zvolíme (tedy připravit nás přijímačkám) e) dávat nám a rozvíjet praktické schopnosti a dovednosti, které mi mohou pomoci získat dobrou práci 1. pořadí: 2. pořadí: 3. pořadí: 4. pořadí: 5. pořadí:					
27	Na naší škole by se podle mě mělo změnit, popř. na naší škole mi chybí:					
28	Žákem právě této školy jsem proto, že:					

Chcete-li se podrobněji vyjádřit ke kterékoli z otázek, zde máte prostor:
Otázka č.

Příloha č.4

Ukázka studenty vyplněného dotazníku:

Studentský dotazník – SD

Identifikační údaje

muž ☐ žena ☒

Student : 1. – 2. ročníku ☒
 3. ročníku ☐
 4. ročníku ☐

Legenda:
 S uvedeným výrokiem 1 – rozhodně nesouhlasím
 2 – spíše nesouhlasím
 3 – spíše souhlasím
 4 – rozhodně souhlasím

(zakřížkujte)

DOTAZNÍK PRO STUDENTY SŠDAM		1	2	3	4	0
1	Jsem rád(a), že chodím do této školy.				X	
2	Škola na mne klade příliš vysoké nároky.			X		
3	Učitelé se snaží o to, aby nás studium bavilo a bylo pro nás zajímavé.				X	
4	Jsem spokojen(a) s nabídkou mimoškolních aktivit (kroužky, nepovinné předměty...).				X	
5	Při výuce dostatečně využíváme moderní techniku (počítače, videa, zpětné projektory, dataprojektory atd.).			X		
6	Škola rozvíjí moji schopnost samostatně myslet, rozhodovat se a obhajovat svá rozhodnutí.				X	
7	V hodinách modelové tvorby a navrhování máme dostatečnou možnost předložit a prosadit své nápady a návrhy.				X	
8	Ve škole mám dostatečnou možnost vyjádřit svou kreativitu.			X		
9	Jsem zvláště spokojen(a) s výukou předmětu/ů (uveď konkrétně a popřípadě také uveď proč): <i>Malovaní odlišně, protože je to zábavné a učitelé se nám snaží pomáhat jak můžou</i>					
10	Jsem zvláště nespokojen(a) s výukou předmětu/ů (uveď konkrétně a popřípadě také uveď proč): <i>Matematiky. Nevím k čemu budu v oboru potřebovat logaritmy</i>					
11	Studentský parlament dává nám žákům dobrou možnost podílet se na životě školy.			X		
12	Škola poskytuje studentům zájezdy nebo návštěvy kulturních akcí (výstavy, módní přehlídky, koncerty, poznávací zájezdy).				X	
13	Byl nám umožněn zahraniční výměnný pobyt studentů oděvních nebo návrhářských škol, pro získání zkušeností v zahraničí a poznání kultury.				X	
14	Škola nás podporuje v aktivitách do okresních či celostátních návrhářských soutěží.				X	
15	Jsou nám poskytnuty materiální a technické podmínky pro tvorbu kolekcí při účasti na podobných soutěžích.				X	
16	Návrhářská a tvořivá práce ve škole nás baví.				X	

DOTAZNÍK PRO STUDENTY SŠDAM		1	2	3	4	0
17	Škola nabízí studentům krátkodobé nebo dlouhodobé projekty, projektové vyučování. (PV je vyučovací metoda, v níž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování určitých projektů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním. Je to úkol, který vyžaduje iniciativu, kreativitu a organizační dovednosti, stejně tak jako převzetí odpovědnosti za řešení problémů spojených s tématem.)		X			
18	Byl(a) bych rád(a), kdyby škola měla každoročně celoroční projekt, který by více propojil učivo ve škole a podpořil kreativitu studentů.				X	
19	Rád(a) bych se zapojil do celoročního projektu.				X	
20	Myslím si, že by mi tato metoda dala možnost více vyniknout.				X	
21	Mám možnost se zapojit do projektů pořádané i veřejností.			X		
22	Pokud by vedení školy a nadšení pedagogického sboru umožnilo celoškolský projekt, který by měl jednotné téma a podíleli by se na něm učitelé všech výukových předmětů. Například 1 den v měsíci by se nekonala běžná výuka a studenti by pracovali dle svého zájmu ve vybraných projektových skupinách. V závěru by se konala celoškolská konference, kde by jednotlivé skupiny prezentovaly svoji práci, na jaké téma by měl projekt být: (odívání v multikulturní společnosti – Afrika, vývoj odívání od „Adama“ dodnes, apod.): <i>odívání od 60-let až po současnost</i>					
26	Myslím, že škola by měla především (vyber maximálně 5 priorit a seřaď je od nejdůležitější k méně důležité): a) učit nás tak, aby nás studium bavilo a bylo pro nás zajímavé b) rozvíjet naši schopnost samostatně myslet a rozhodovat se a schopnost obhajovat svá rozhodnutí c) naučit nás efektivně (úspěšně) se učit (a tím nám dát předpoklady a motivaci pro celoživotní vzdělání) d) připravovat k přijetí na konkrétní vysoké školy, které si zvolíme (tedy připravit nás přijímačkám) e) dávat nám a rozvíjet praktické schopnosti a dovednosti, které mi mohou pomoci získat dobrou práci 1. pořadí: a 2. pořadí: b 3. pořadí: c 4. pořadí: d 5. pořadí: e					
27	Na naší škole by se podle mě mělo změnit, popř. na naší škole mi chybí: <i>líce hodin</i> <i>hořování oděvů a modelové tvorby</i>					
28	Žákem právě této školy jsem proto, že: <i>Mě baví navrhování oděvů a</i> <i>jejich ušití</i>					

Chcete-li se podrobněji vyjádřit ke kterékoliv z otázek, zde máte prostor:
Otázka č.